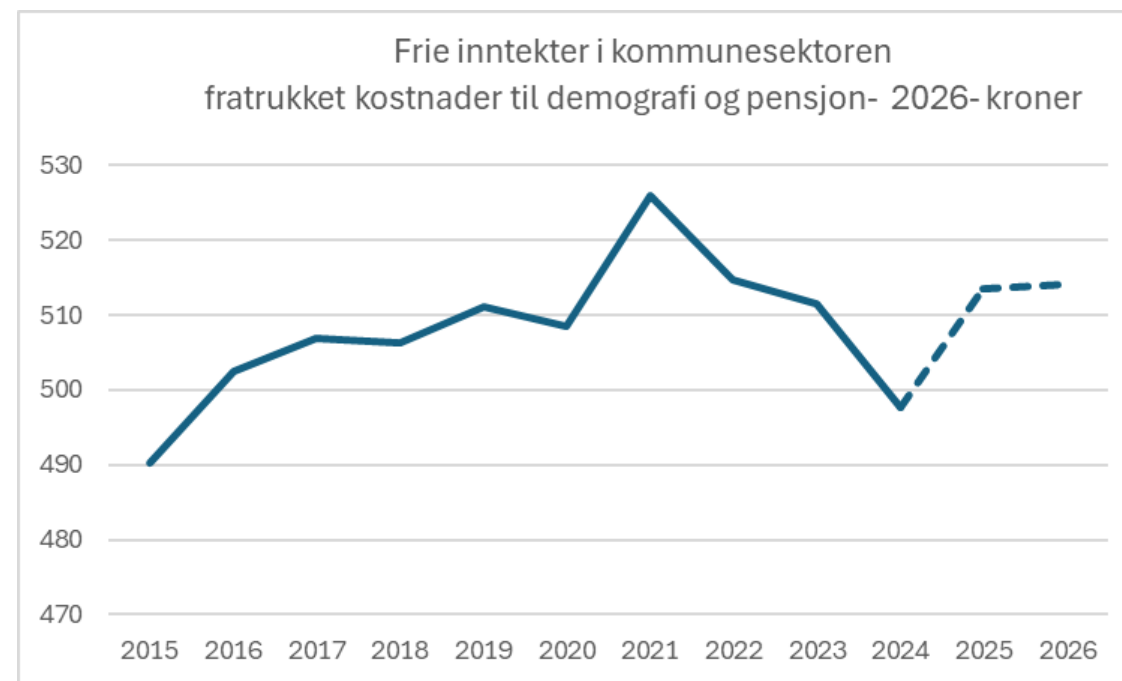
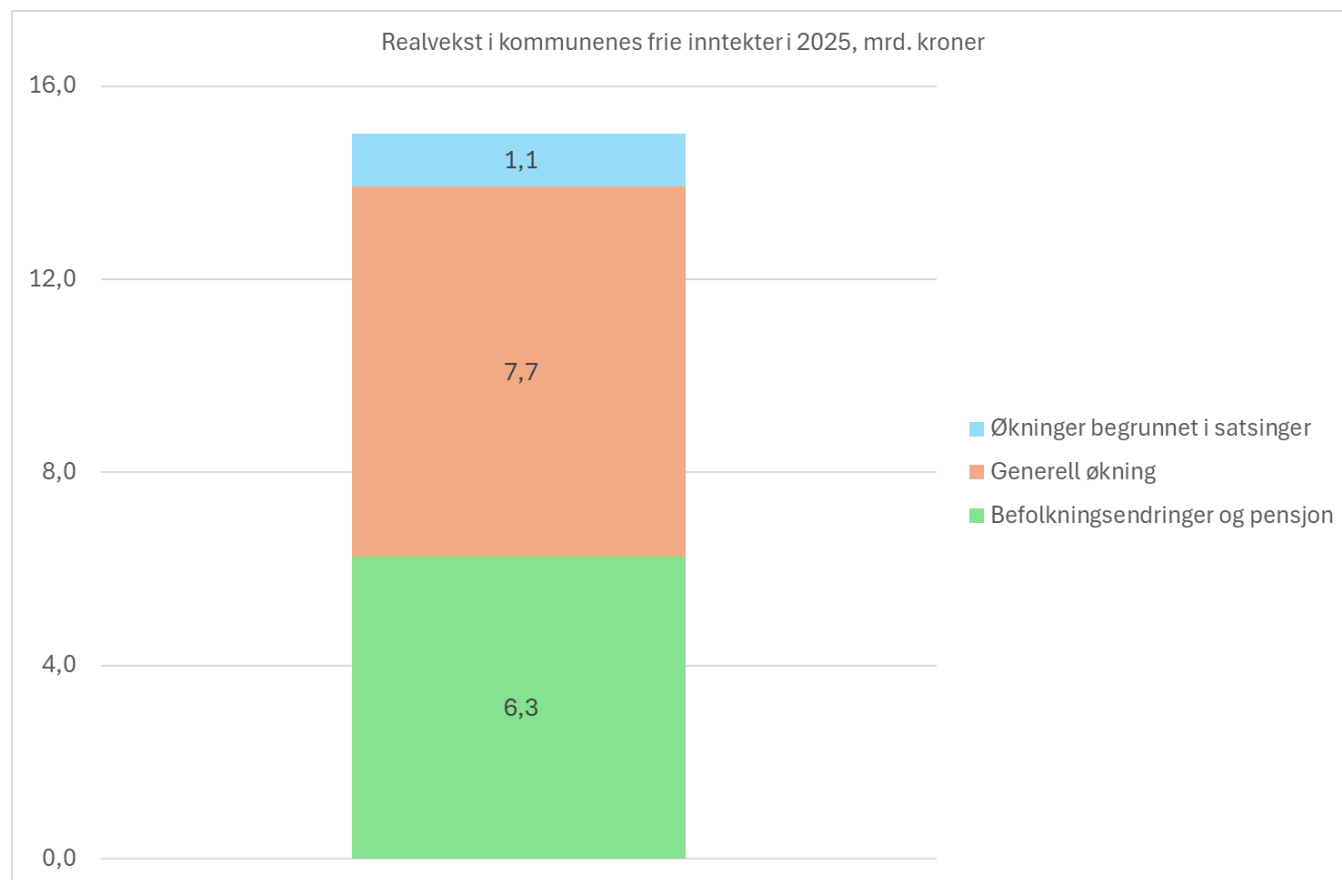

Kommuneøkonomien ved inngangen til 2026 med et skråblikk på kommunene i Troms og Finnmark

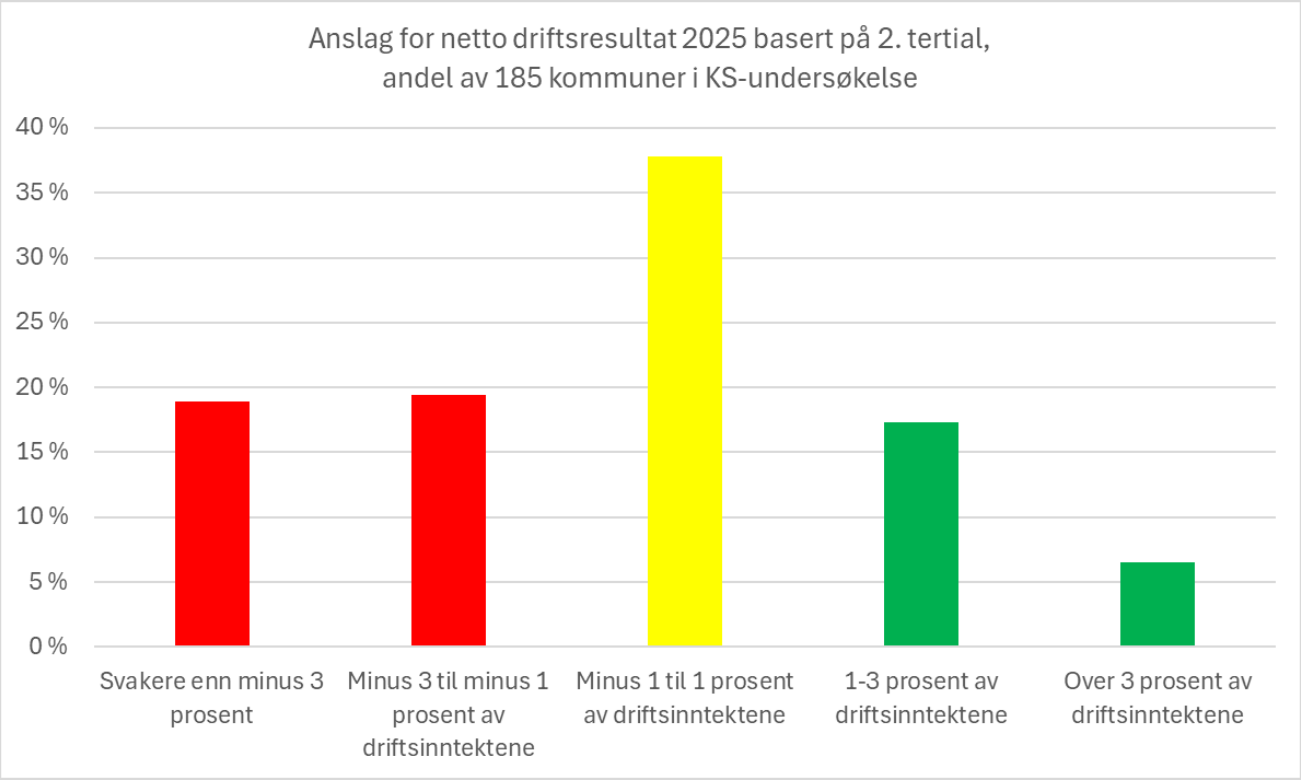
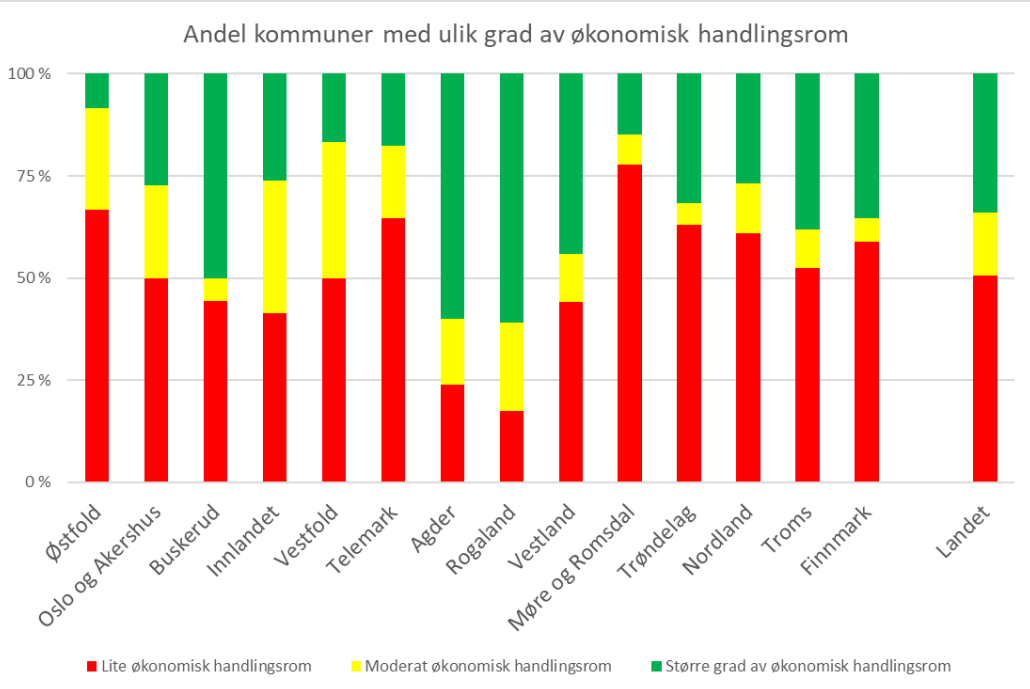
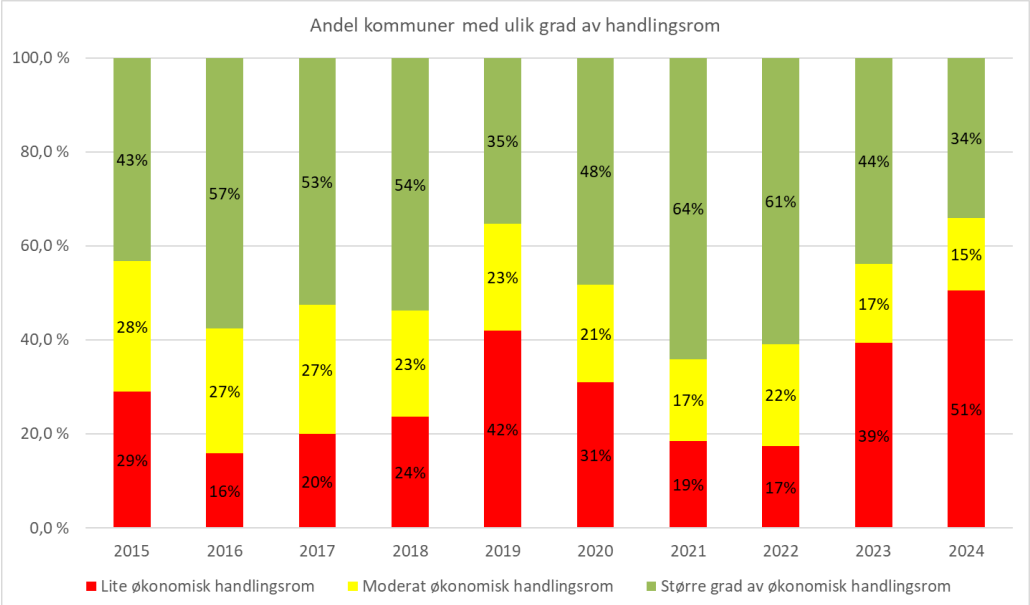
Rune Bye og Sigmund Engdal, økonomiforum i Troms og Finnmark 24. november 2025

Kommunenes frie inntekter har styrket med 15 mrd. kroner i 2025, og kommunesektorens frie inntekter er tilbake på 2023 nivå (inkl. midlertidig skattevekst)

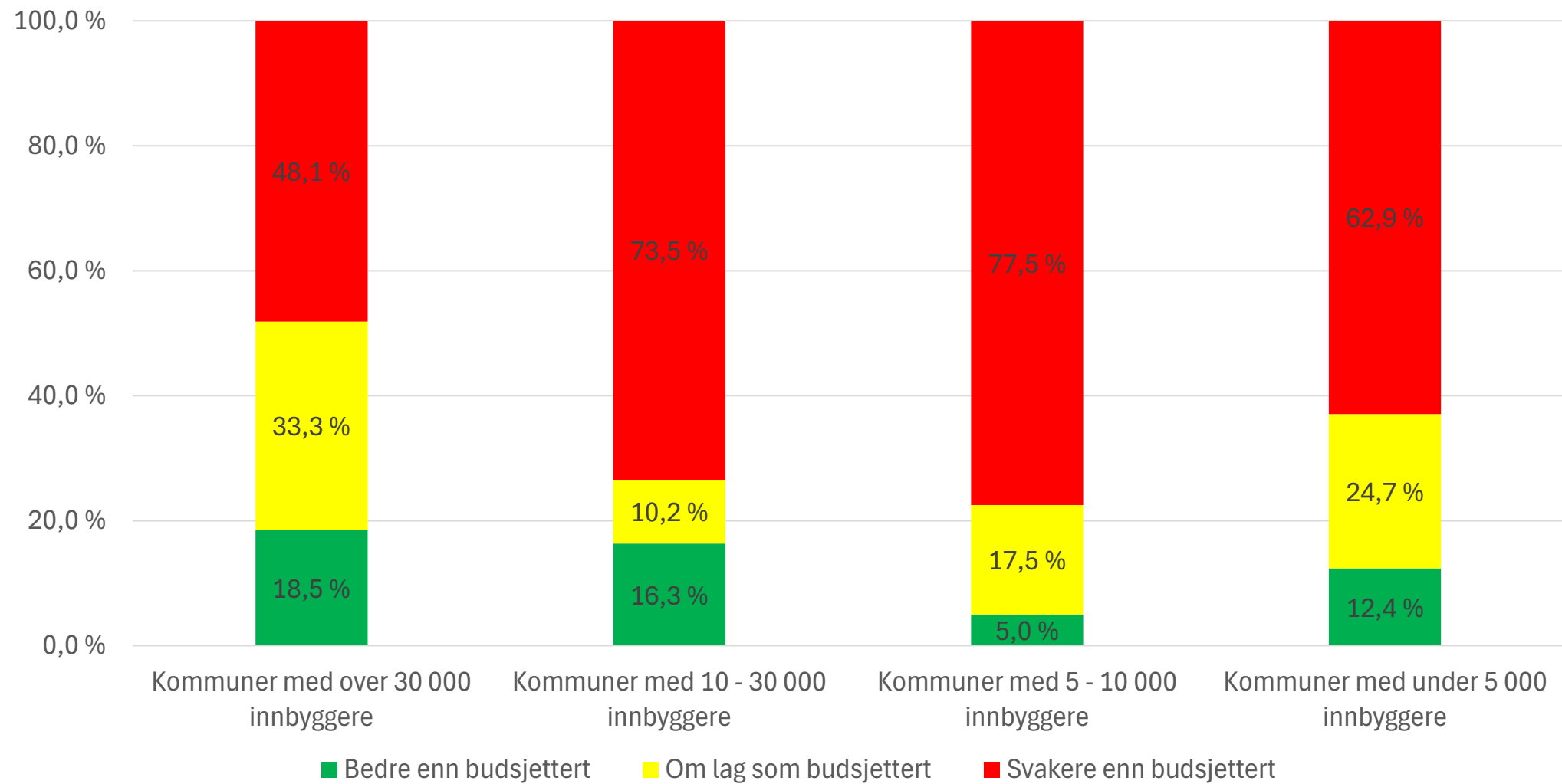

Kommuneøkonomien fortsatt presset, men en lysning sammenlignet med 2024

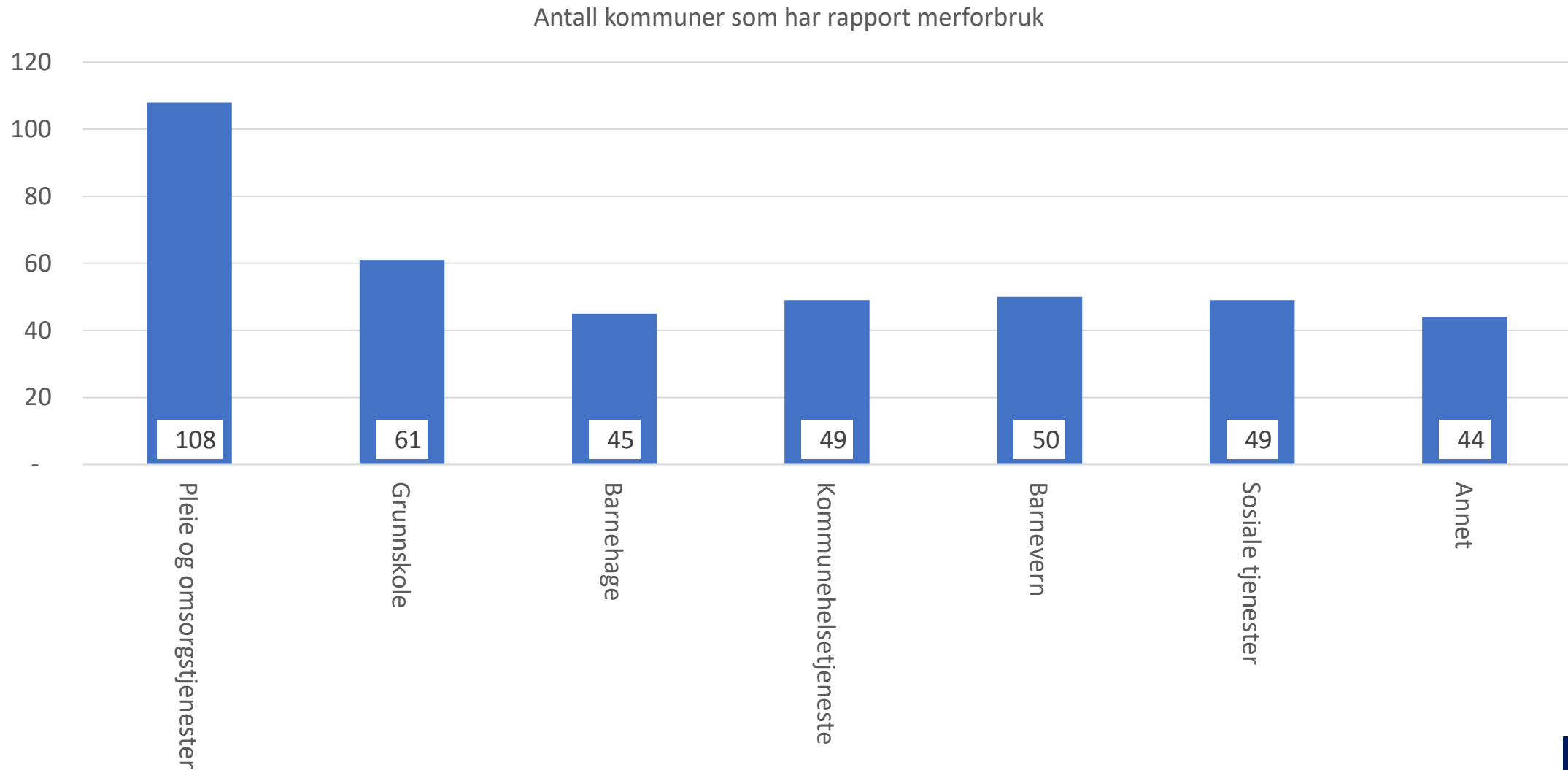
Kommuner med 5 – 30 000 innbyggere ser ut til å ha størst utfordringer i 2025

Status per 2. tertial sammenlignet med opprinnelig vedtatt budsjett

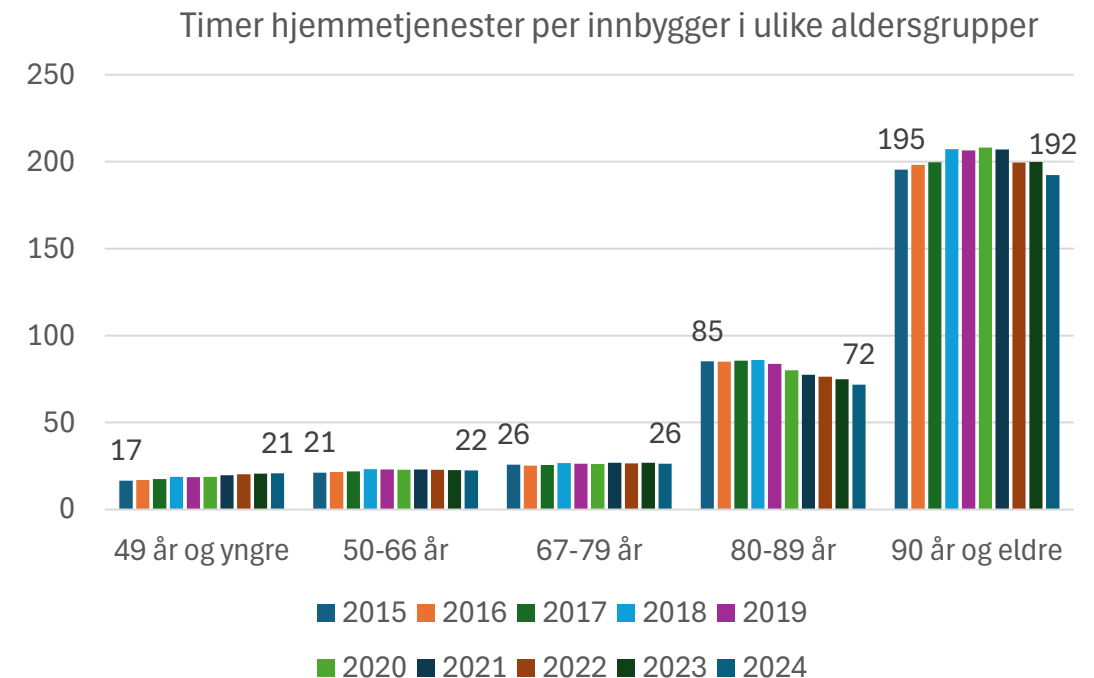
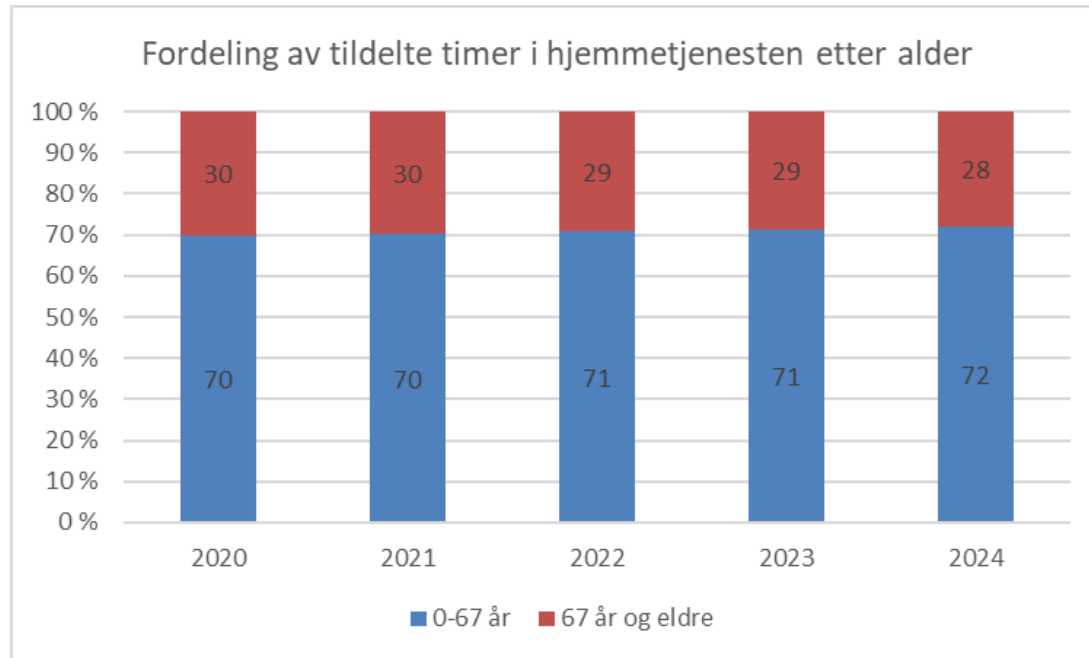
128 av 209 kommuner har rapportert om merforbruk i tjenestene

Pleie og omsorg (og til dels grunnskole) er der flest kommuner har merforbruk

De eldste innbyggerne har primært behov for tjenester innen pleie og omsorg, men behovet er økende i aldersgruppen 0-49 år

Om lag 3 av 4 tildelte timer i hjemmetjenesten til brukere under 67 år

Kan ligge an til en liten merskatteinngang i 2025 utover regjeringens anslaget i statsbudsjettet (påvirker ikke anslag for 2026)

KOMMUNENE	Prognose - skatteinngang på årsbasis 2025	Skatteinngang 2024	Endring fra 2024 til 2025	Endring i prosent
Skatter vedr. inneværende inntektsår	183 900	167 066	16 834	10,1 %
Forskuddstrekk foregående inntektsår inkl. RAFT og margin (per oktober i 2024)	25 200	24 822	378	1,5 %
Restskatter tidligere år og tilleggsforskudd per oktober	21 000	19 194	1 806	9,4 %
Til gode og marginoppgjør	2 700	2 253	447	19,8 %
Korreksjonsoppgjør	1 850	-1 228	3 078	250,7 %
Øvrige skatter inkl. ettergivelse og avskrivning	0	-41	41	
Etterskuddsskatter inkl renter	1 300	1 289	11	0,9 %
Anslag skatteinngang	235 950	213 354	22 595	10,6 %
Skatteanslag i statsbudsjett 2026	234 450			
Prognose merskatteinngang 2025	1 500			

Gitt at det ikke skjer noe uforutsett i finansmarkedene i løpet av 1 ½ måneder

Er det sannsynlig at:

- kommunene samlet vil få et positivt netto driftsresultat i 2025
- Men resultatet må samtidig forventes å bli lavere enn det langsiktige anbefalte nivået på 1,75 prosent av driftsinntektene

E24 | Norges største
næringslivsavis

Norges Bank: – Stor usikkerhet om utsiktene for internasjonal økonomi

Tolløkningene skaper usikkerhet.

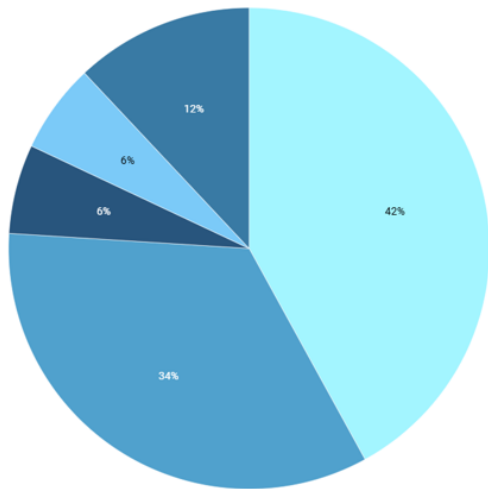
Kommuner i ROBEK

Kan bli en viss økning i antall kommuner i ROBEK, men slik utsiktene er nå tror ikke vi at v kommer til passere 50 i løpet av de nærmeste to-tre årene

Kommunal Rapport

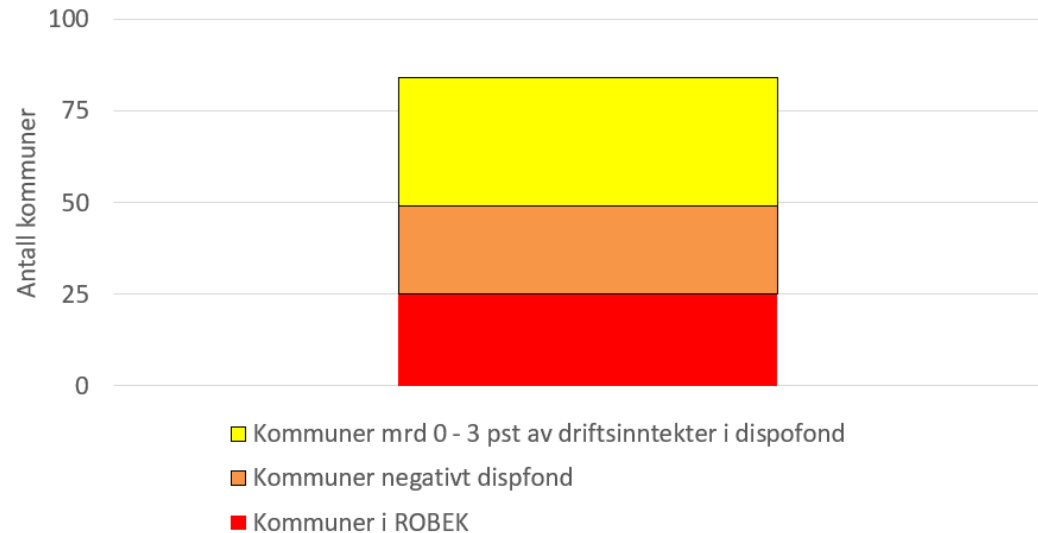
Hvor sannsynlig er det at kommunen din havner på Robek i 2026?

Usannsynlig Lite sannsynlig Nokså sannsynlig Sannsynlig Usikker/Vet ikke

Grafikk: Elin Svendsen • Kilde: Kommunedirektorundersøkelsen • Last ned data • Laget med Datawrapper

Kommuner og disposisjonsfond per 31.12.2024

Kommunal Rapport

Dette er ekspertenes spådom om Robek-kandidater

Det blir færre kommuner på Robek enn fryktet, sier KS-eksperter.

Tone Holmquist

Statsbudsjett 2026

Kommuneopplegget 2026

Vekst i frie inntekter:

Videreføres fra revidert
nasjonalbudsjett

4,2 mrd. kroner + 1,6 mrd. kroner = **5,8 mrd. kroner**

Langt høyere enn intervallet varslet i
kommuneproposisjonen

Flertallsinnstilling RNB – Innst. 540 S

«Stortinget ber regjeringen legge til grunn at vekst i frie inntekter til kommunesektoren for 2026 skal regnes fra vedtatt nivå i revidert nasjonalbudsjett for 2025.»

KS hovedbudskap - Frie inntekter – behov for økning – grunnlag for velferd

Her er kommunedirektørens kuttliste: - Smerter å legge fram

LA FRYAM KUT I FORSLAG: Kommunedirektør Bjørnar Fjellhaug i Aurskog-Holand kommune kom med forslag til kutt, innsparinger og inntektskutt på til sammen 334 millioner kroner. Foto: Øyvind Mønstre

● - Kommunene må kort og godt gjøre jobben selv, uten hjelp fra staten

LO krever mer penger til kommunene: - Løper seg sjuke på jobb

Altfor lite penger til kommuner i krise skjemmer et ellers godt budsjett, mener LO-lederen.

LO-leder Kine Asper Vistnes ber regjeringen øke i
Foto: Jonas Sandboe

FriFagbevegelse

Raser mot regjeringen: – Hvilket Norge er det vi ønsker?

SKUFFET: Vågan-ordfører Vidar Thom Benjaminsen (H) er skuffet over statsbudsjettet. Bildet er fra lystigere lag våren 2025, da regjeringen vedtok å la kommuner innføre turistskatt. Foto: Torbjørn Brovold / TV 2

Kåfjord kommune varsler omfattende kutt: Mål om utmelding av Robek i 2029

Kommunen håper å få økonomien i vater igjen innen noen få år.

STORE KUTT: Kåfjord kommune varsler omfattende kutt i økonomien. Arkivbilde fra Mandalen i Kåfjord. FOTO: EIRIK HIND SVEEN / NRK

Hervik Einangshaug
Journalist

Publisert 24. okt. kl. 07:12
Oppdatert 24. okt. kl. 07:23

30 % kostnadsøkning i nye kollektivanbud

Stavanger Aftenblad

Foreslår økte priser på bussen – og rutekutt ved nyttår

Fylkesdirektøren foreslår kraftige takstøkninger fra oktober. Samtidig planlegges store rutekutt fra nyttår.

Prisøkningen i de nye bussanbudene på Nord-Jæren og Jæren/Dalane innebærer at det er et stort gap mellom kostnadene til Kolumbus og de økonomiske rammene for kollektivtransporten i Rogaland, ifølge fylkesdirektøren. Foto: Andreas Askildsen

Over 2 millioner bussreiser kan forsvinne

Færre avganger i rushtiden, dyrere bussbilletter og nedleggelse av ruter kan bli aktuelt i Vestfold neste år. Snart rammes også Rogaland og Oslo.

KUTTER I TILBUDET: Å opprettholde tilbudet slik det er i dag, er ene og alene umulig uten at regjeringen gir mer penger til fylkeskommunene, mener fylkestingsrepresentant Stian Hauenschild (H).

FOTO: H. PHILIP HOFGAARD

[Bettina Olie Bjerkholdt](#)
Journalist

+ 3 til

Vi rapporterer fra Larvik og Tønsberg

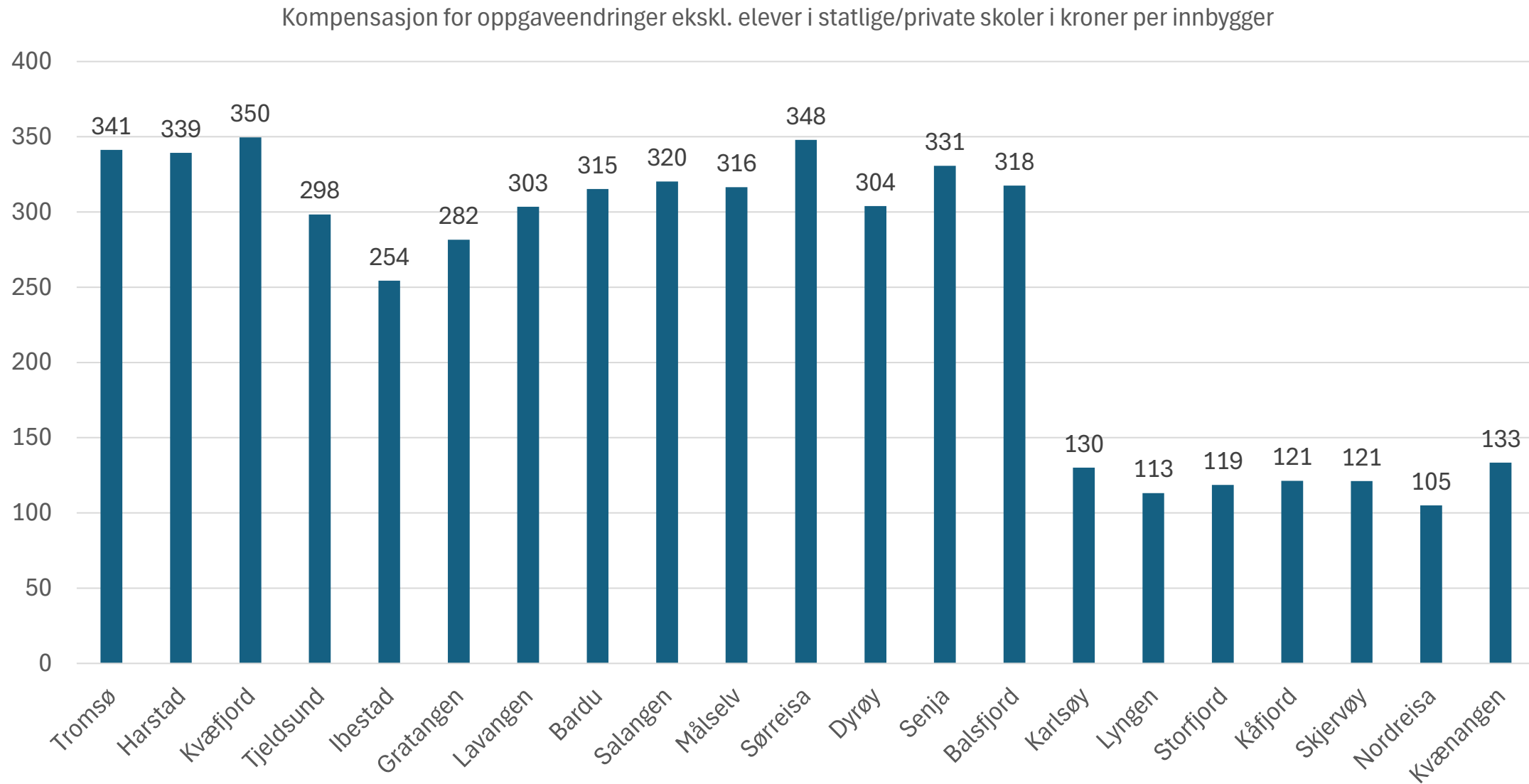
Publisert 22. aug. kl. 14:08
Oppdatert 22. aug. kl. 15:48

Kompensasjon for oppgaveendringer kommer i tillegg til realveksten

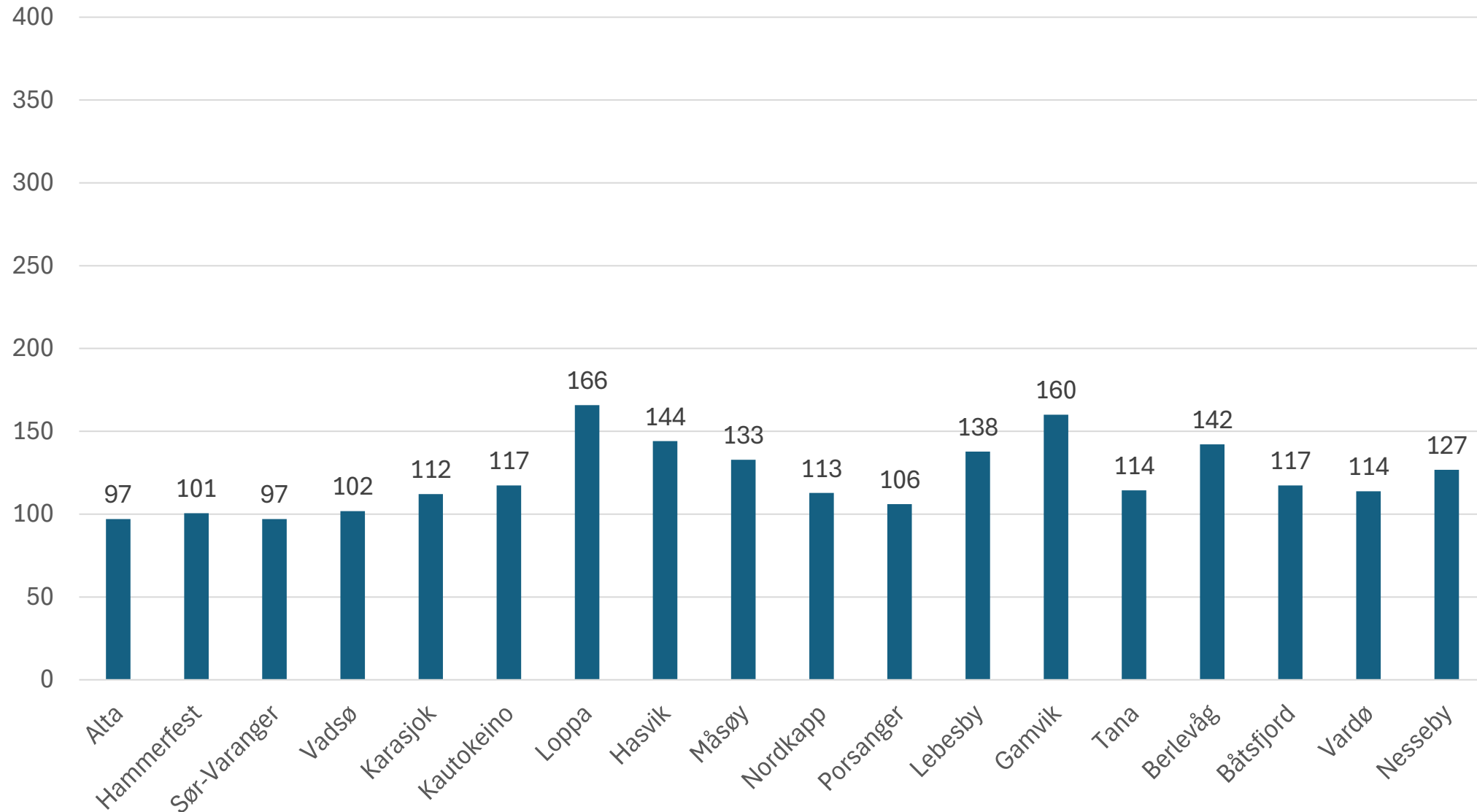
	Nasjonalt beløp i mill. kroner	
Barnehage		
Kompensasjon inntektsbortfall redusert foreldrebetaling barnehage	1 392	
helårseffekt og nominell viderføring		
System for kompetanse- og karriereutvikling	50	
Særordning for private barnehager med kommunal tjenstepensjon	10	1 452
Barnevern		
Avslutning av overgangsordningen for spesialiserte fosterhjem	152	
Endringer i barnevernsloven inkl. helårseffekt pensjon fosterhjem	89	241
Kommunehelse - fastleger økt basistilskudd finansiering (helårseffekt)		245
Øvrige tjenesteområder		
Praksis for elever ved brann- og redningsskolen	-11	
Skole og sosial	8	-4
Sum oppgaveendringer tjenesteområder		1 934
Flere elever i statlige og private skoler		-98
Sum alle oppgaveendringer gjennom kostandsnøkkel		1 836
Oppgaveendringer i tabell-C		
Redusert sats foreldrebetaling i sentralitetsklasse 5 og 6		-5
Gratis foreldrebetaling i barnehage i Nord-Troms og Finnmark		-22

Kommunene i Nord-Troms får lavere kompensasjon for oppgaveendringer (ekskl. endring elever i statlige/private skoler) i 2025 – da disse kommunene har gratis barnehageplass og er kompensert for dette tidligere

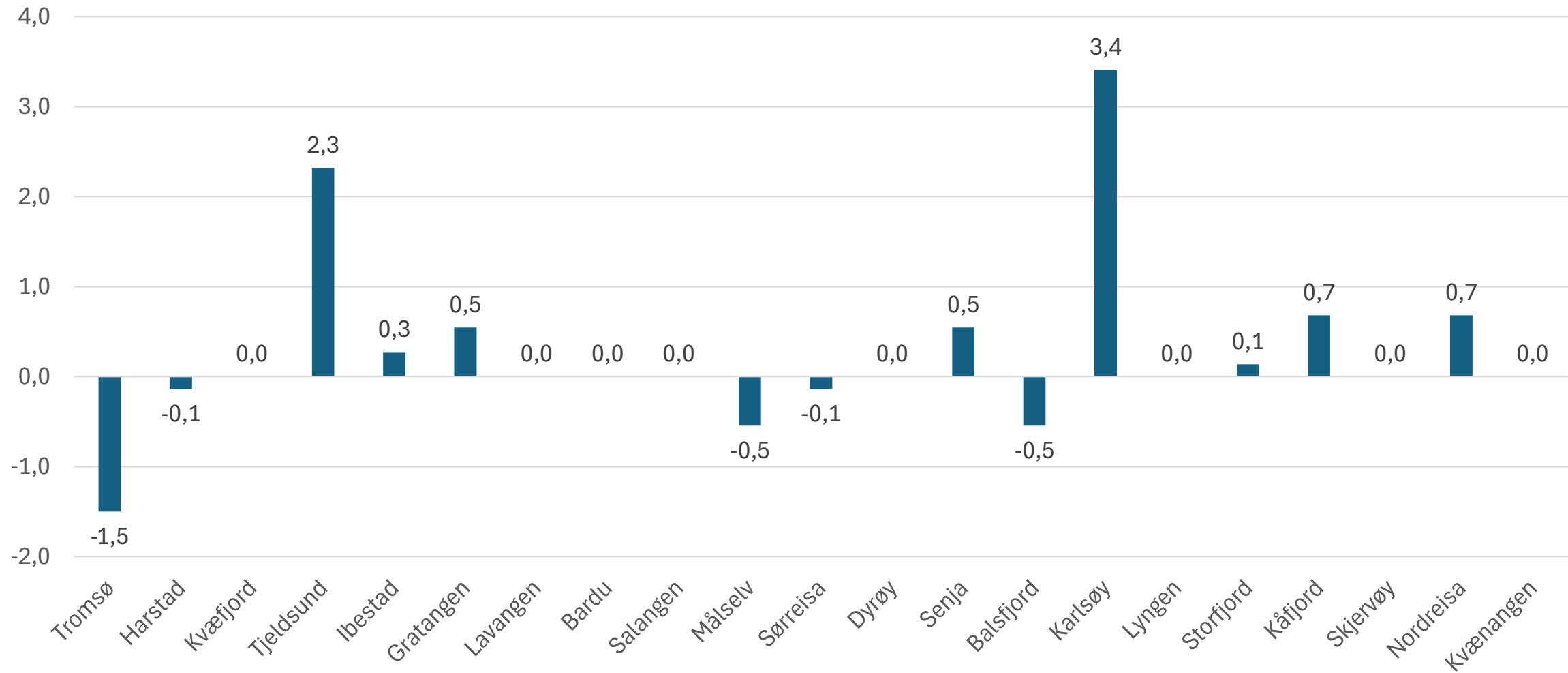
Kommunene i Finnmark har også gratis barnehageplass og kompensasjon for oppgaveendringer (ekskl. endring elever i statlige/private skoler) i 2025 er derfor lavere enn for øvrige kommuner

Kompensasjon for oppgaveendringer ekskl. elever i statlige/private skoler i kroner per innbygger

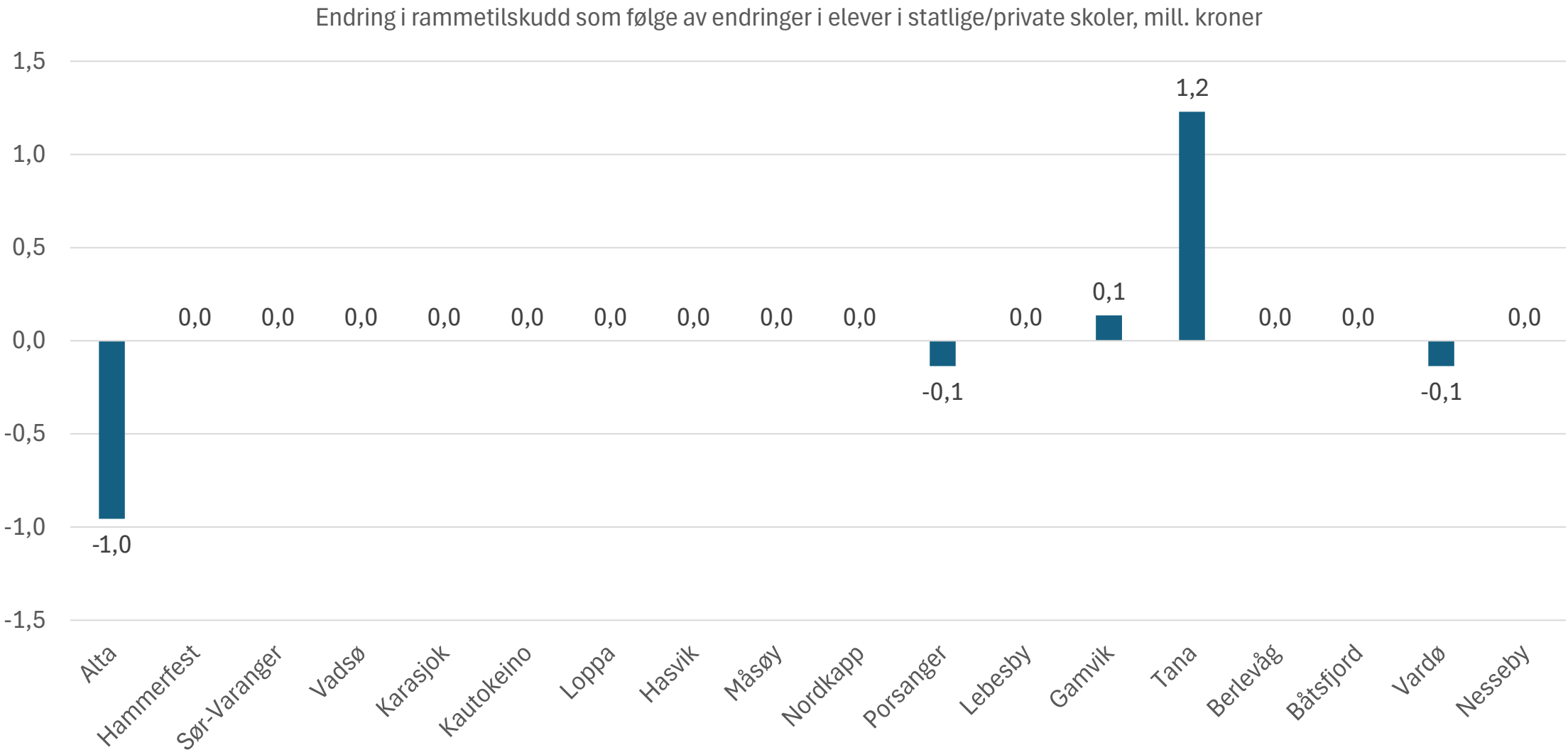

Troms - endring i rammetilskudd 2026 som følge av endringer i elevtall i disse statlig/private skoler

Endring i rammetilskudd som følge av endringer i elever i statlige/private skoler, mill. kroner

Finnmark - endring i rammetilskudd 2026 som følge av endringer i elevtall i disse statlig/private skoler

Kommunal lønns- og prisvekst (deflator) 2026

Vekst i lønn og pensjonskostnader inkl. amortisering (*)	4,0 %
Påslag/trekk for at pensjonskostnader inkl. amortisering har annen vekst enn lønn (*)	0,0 %
Prisvekst på kommunale kjøp av varer og tjenester (**)	2,8 %
Kommunal lønns og prisvekst	3,5 %

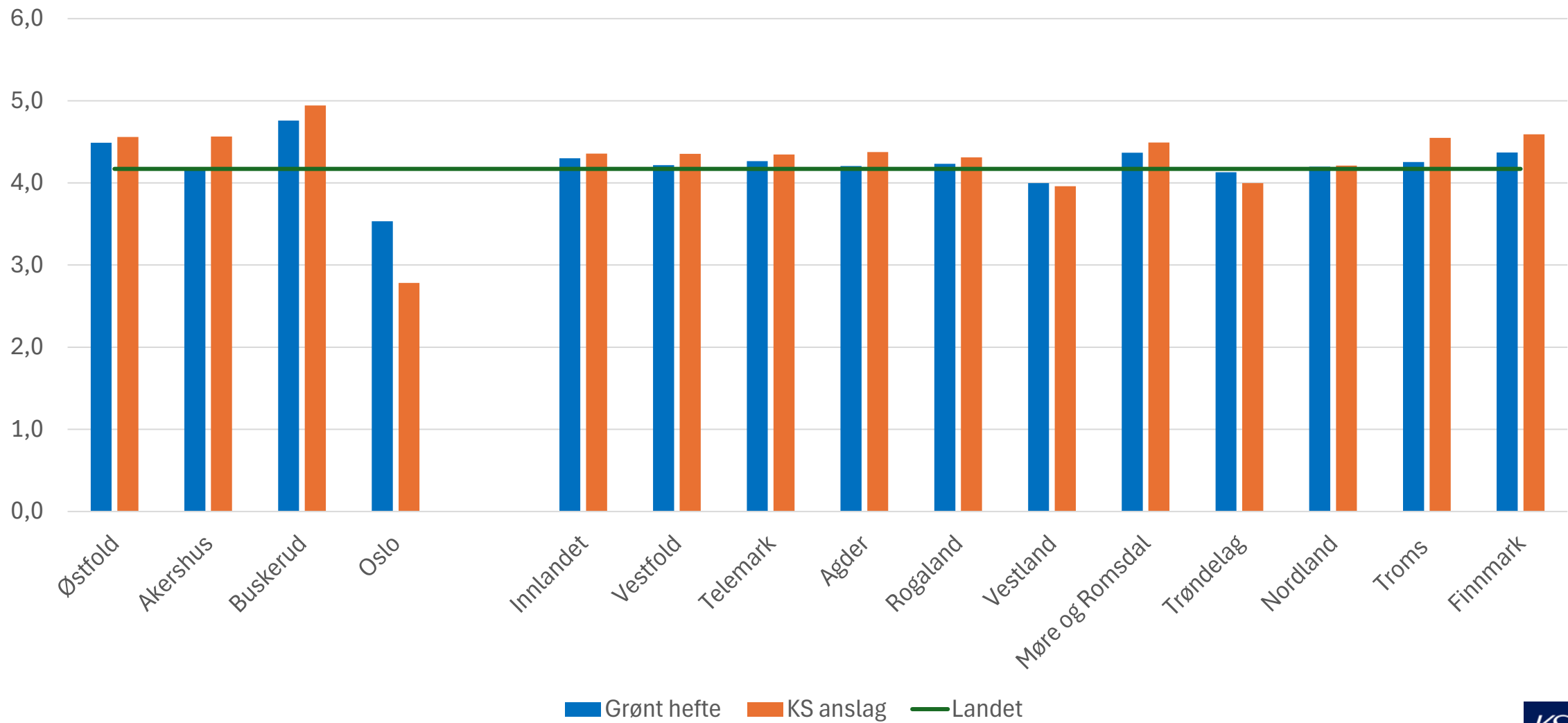
(*) Legger til grunn at kommunene bruker all avkastning fra 2024 som er tilført premiefondet til betaling av pensjonspremier i 2025)

(**) Veksten er 0,6 prosentpoeng høyere enn anslag for konsumprosindeksen, og må ses i sammenheng med at kommunenes innkjøp er annerledes enn husholdningenes

Oppgavekorrigert vekst fra 2025 til 2026 – kommunene gruppert etter fylke

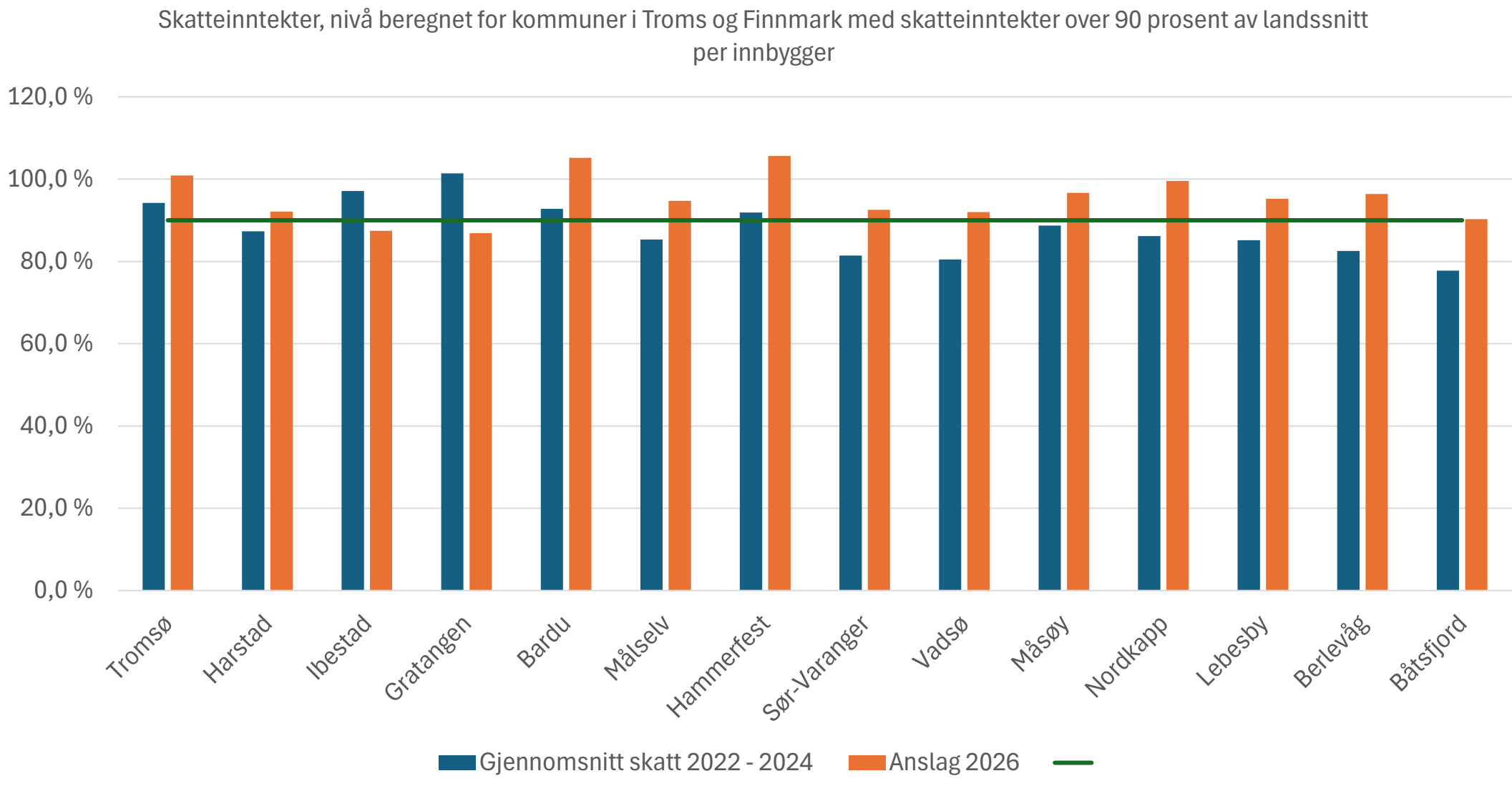
Oppgavekorrigert vekst 2025 - 2026 - kommunene

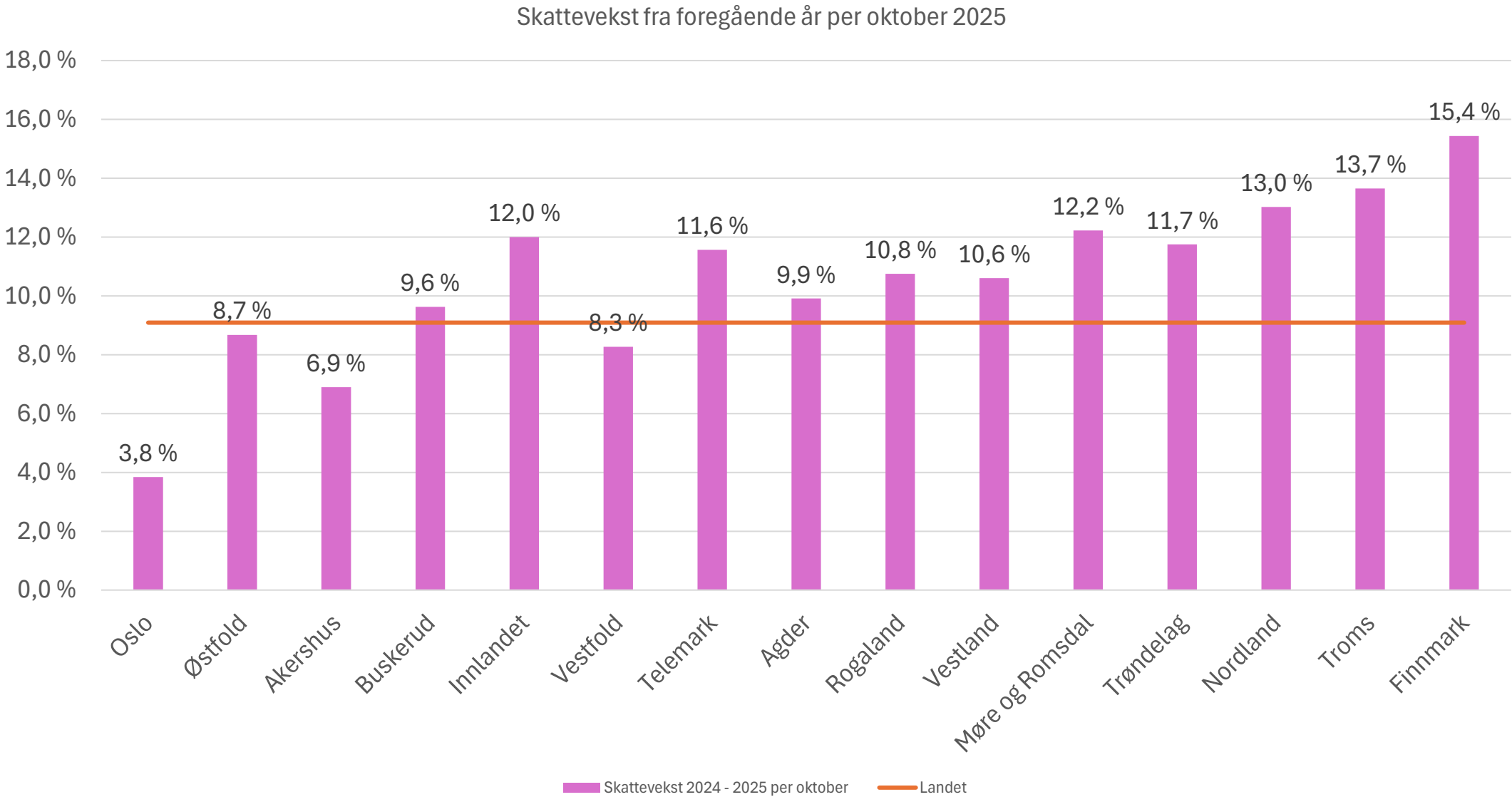
Skatteanslag og inntektsutjevning er forklaringen til at det blir forskjell mellom statens og KS' anslag

- Innbyggeranslag 1.1.2026
 - Staten – folketall 1.1.2026 = folketall 1.1.2025, indirekte betyr dette at alle kommuner har lik relativ befolkningsvekst gjennom 2025
 - KS – Anslag basert på SSBs MMMM alternativ og TBUs framskrivningsmetodikk
- Skatteinntekter per innbygger 2026:
 - Staten – utgangspunkt i innbetalte skatter i 2024, og så korrigeres det for at skatt på eierinntekter ikke lenger er en del av kommunenes skattegrunnlag og at formuesskatten er halvert
 - KS anslag – utgangspunkt i utlignede skatter for 2022 og 2023, korrigert for eierinntekter og formuesskatt. Brukes et gjennomsnitt av disse to årene
- Skatteinntekter per innbygger 2025:
 - Staten – utgangspunkt i innbetalte skatter i 2024, og korrigerer for endringer i skattegrunnlag/formuesskatt
 - KS har tatt utgangspunkt i utlignede skatter for 2022, korrigert for endringer i skattegrunnlag/formuesskatt

Nytt skattegrunnlag ser ut til å gi økte skatteinntekter for de fleste kommuner i Troms og Finnmark, og mange ligger an til å få et skattenivå over 90 prosent av landsgjennomsnittet

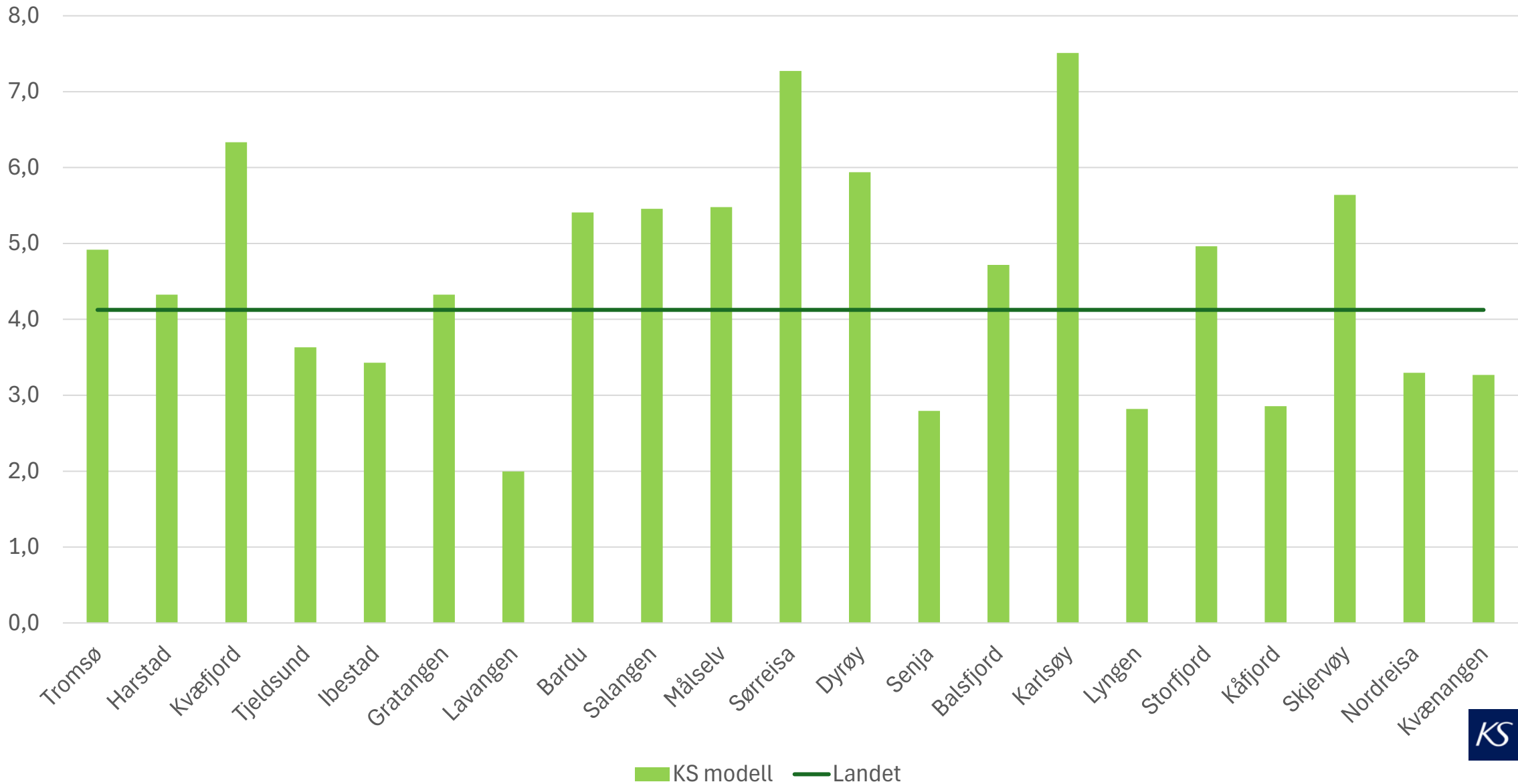

Ser allerede nå de positive effektene for kommunene i nord av omleggingen i det kommunale skattegrunnlaget

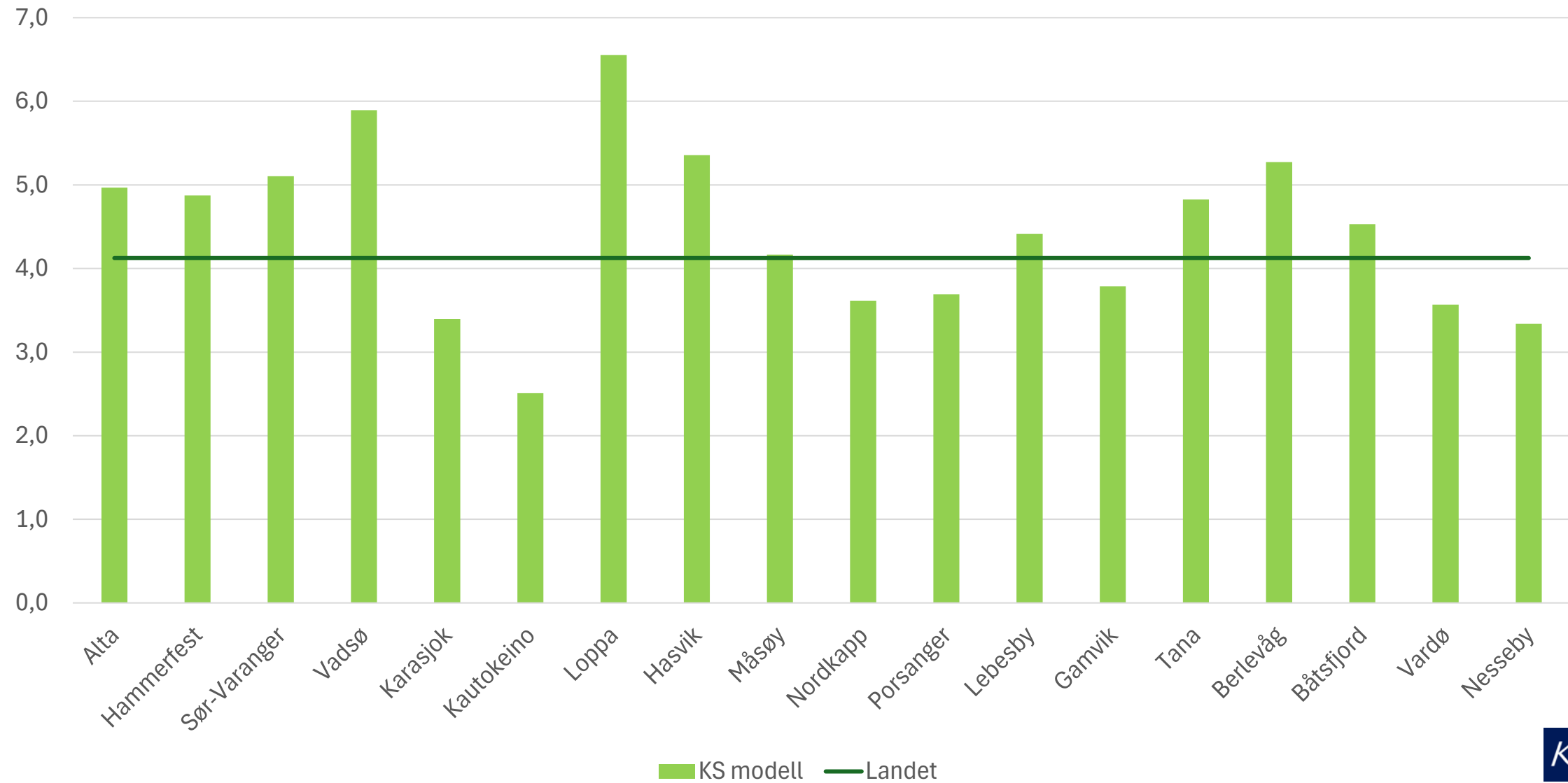
Men ikke bare skatt som gjør at det er stor variasjon i oppgavekorrigert vekst i frie inntekter for kommunene i Troms i 2026

Oppgavekorrigert vekst i frie inntekter fra 2025 til 2026 i prosent

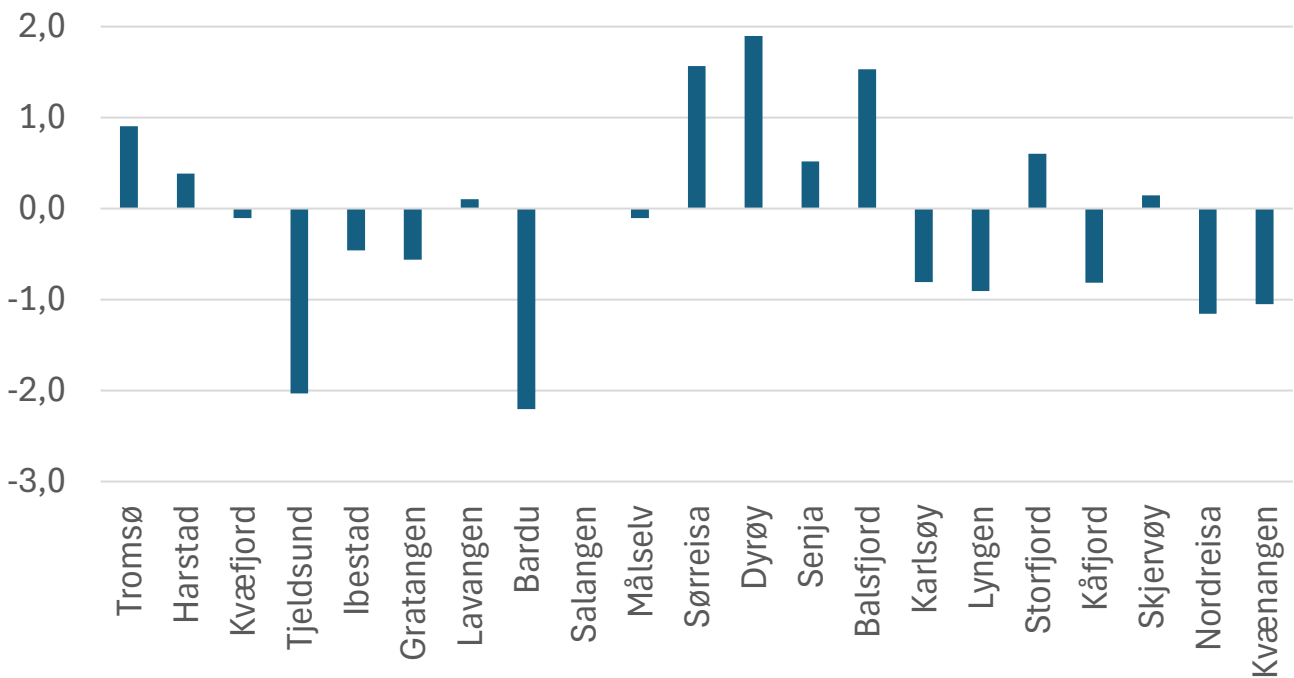
Også i Finnmark er variasjon i oppgavekorrigert vekst i frie inntekter

Oppgavekorrigert vekst i frie inntekter fra 2025 til 2026 i prosent

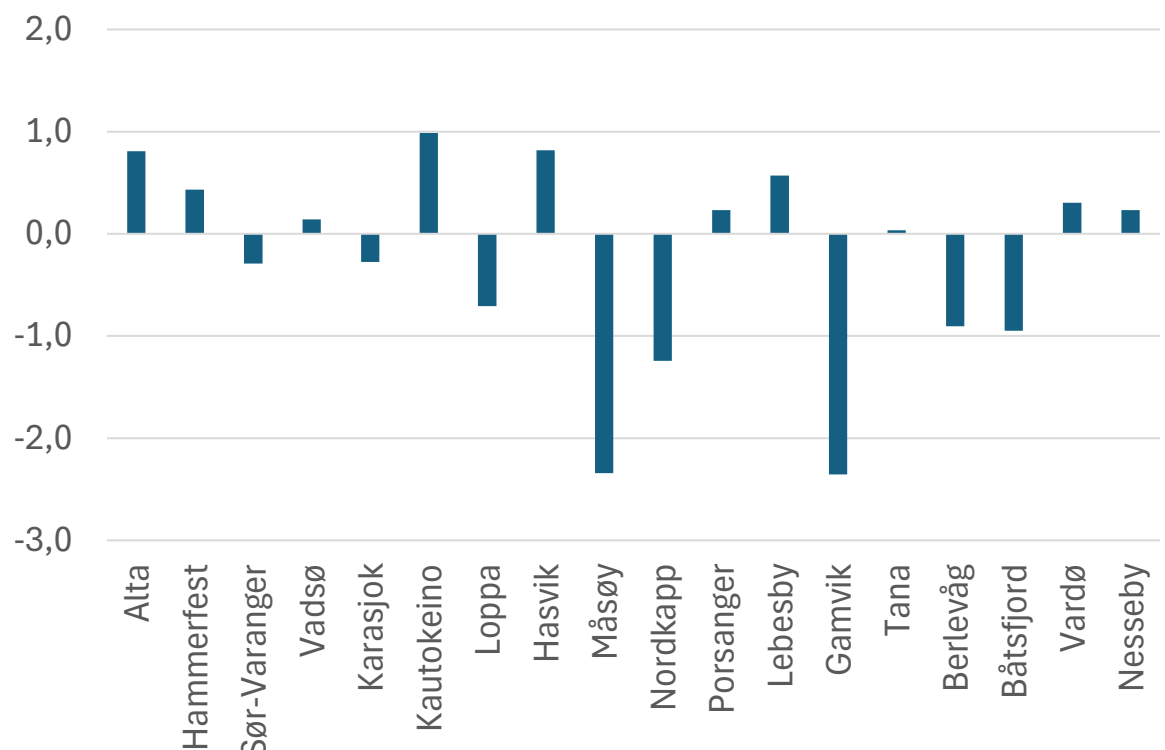

Ulik innbyggervekst siste år i kommunene i Troms og Finnmark – en forklaring på ulik vekst i frie inntekter?

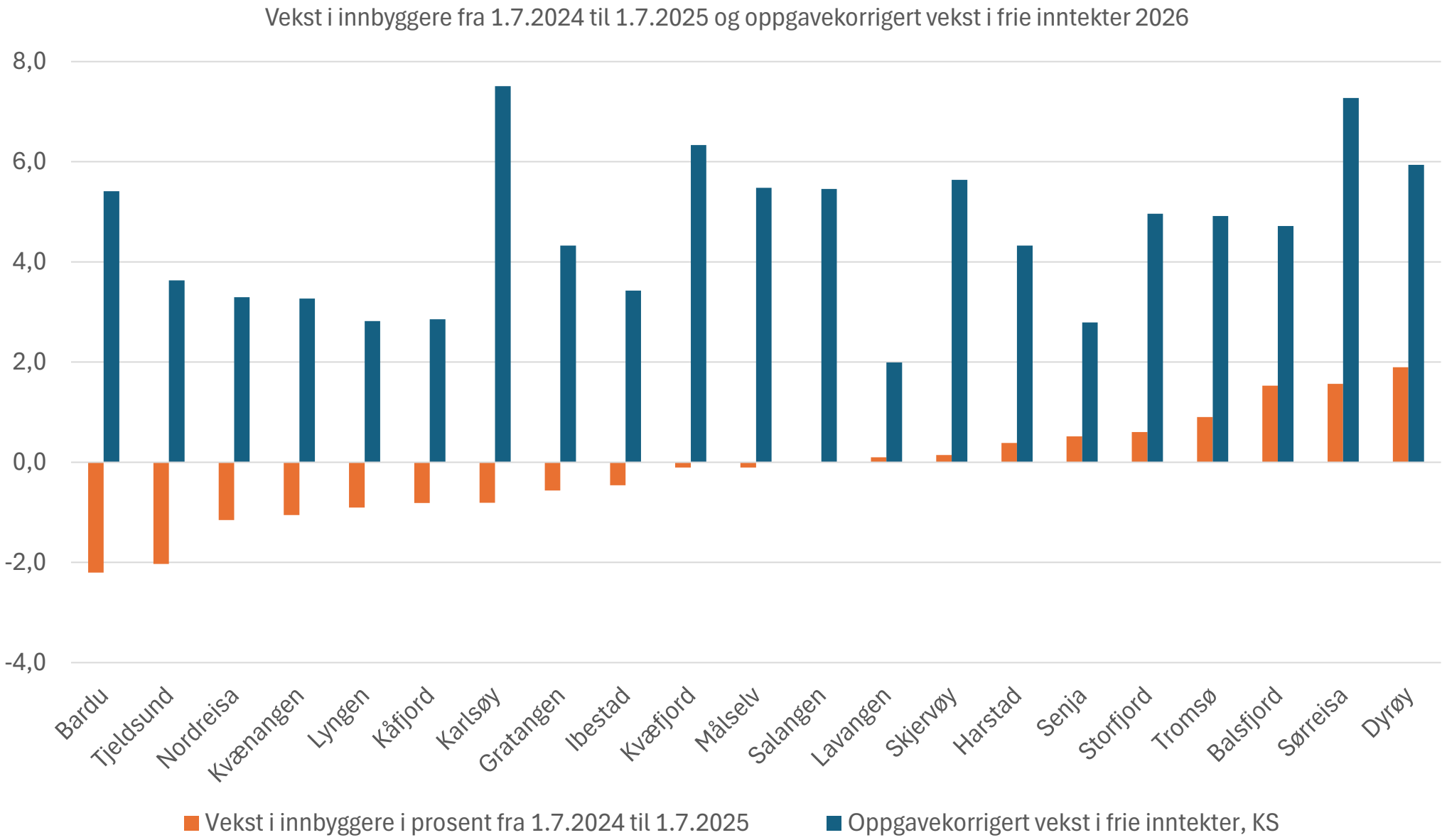
Vekst i innbyggere i prosent fra 1.7.2024 til 1.7.2025

Vekst i innbyggere i prosent fra 1.7.2024 til 1.7.2025

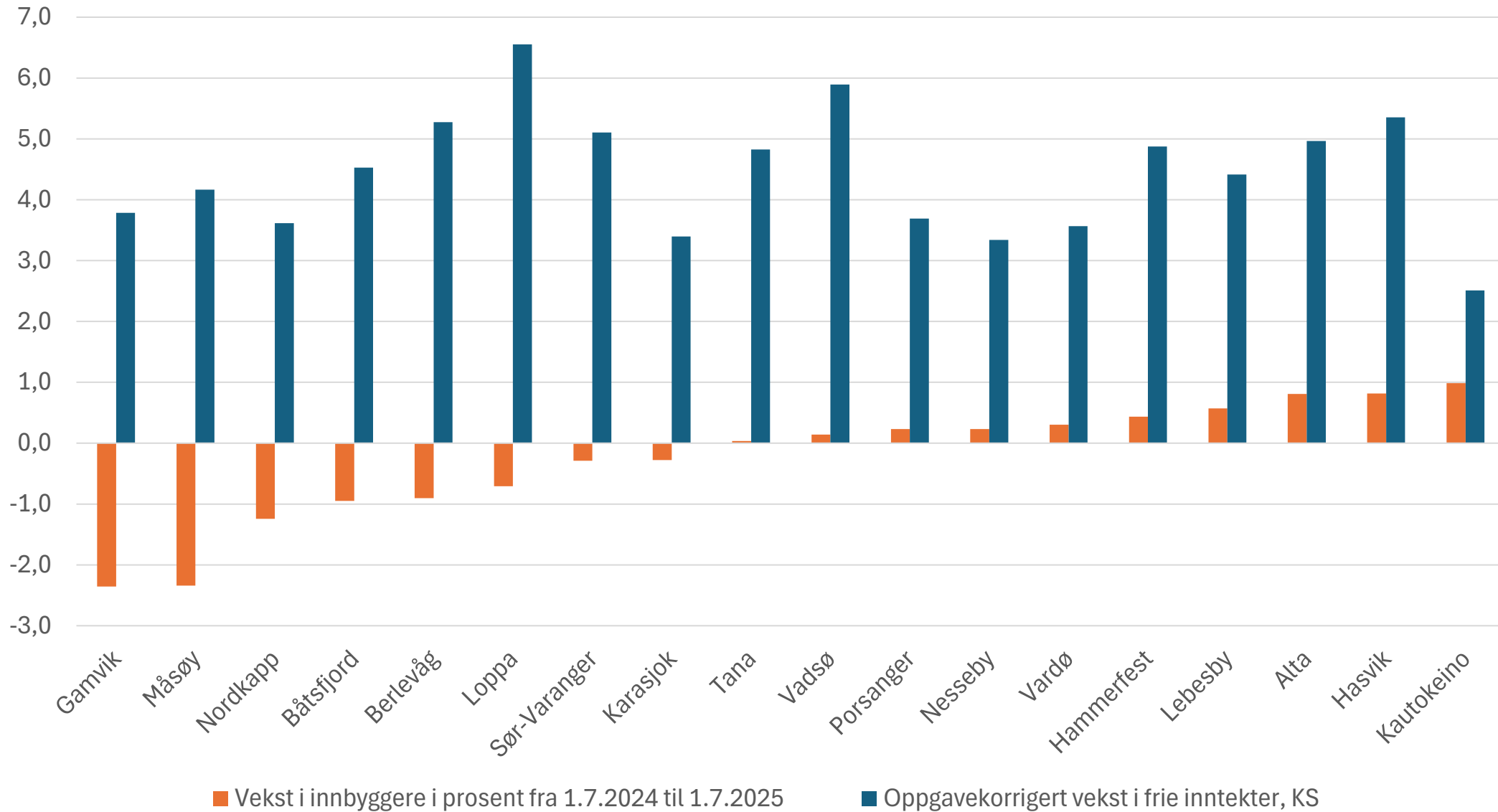

Ingen entydig sammenheng mellom vekst i innbyggertall og oppgavekorrigert vekst i frie inntekter i Troms

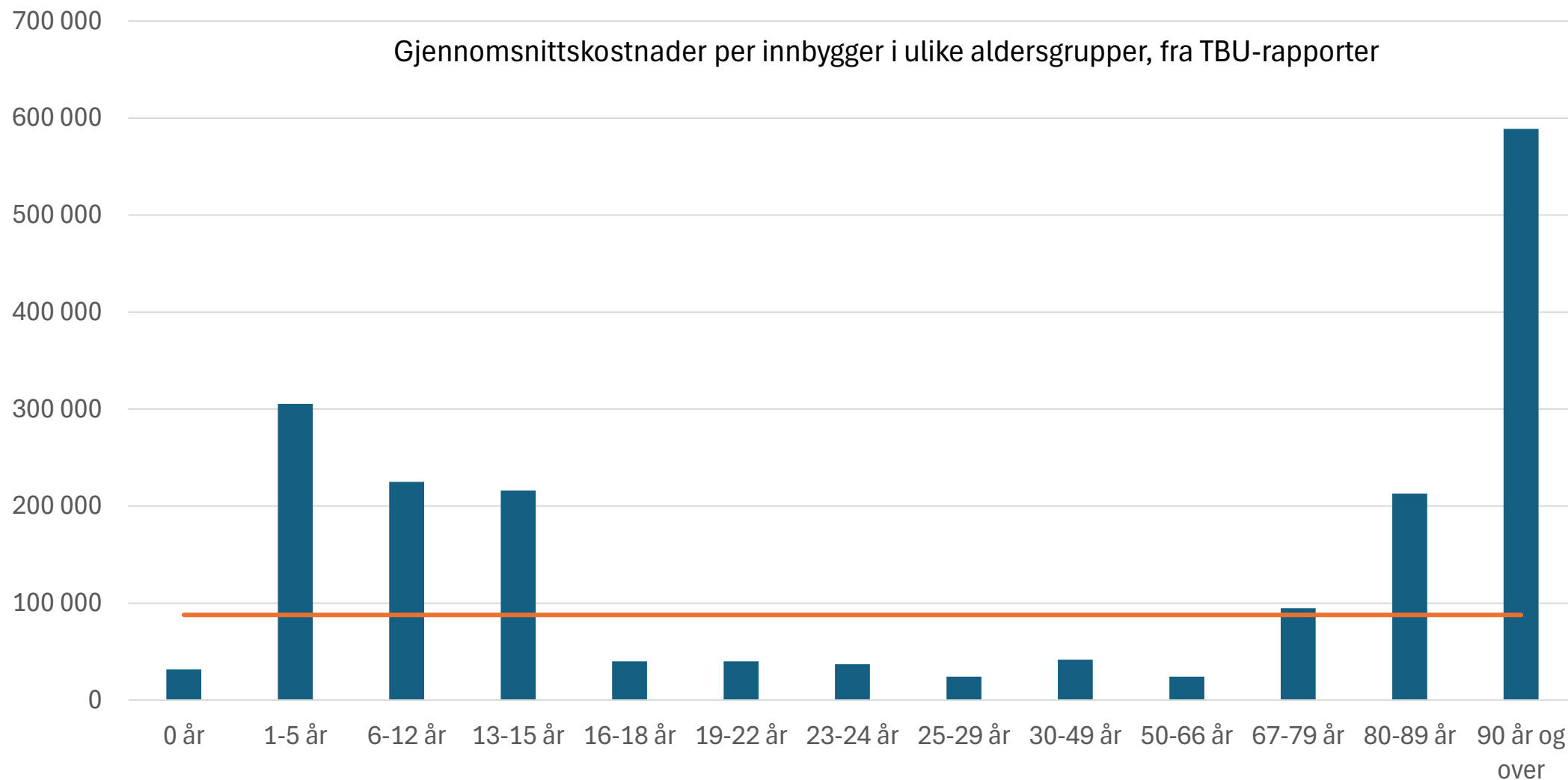

Og bildet er det samme i Finnmark

Vekst i innbyggere fra 1.7.2024 til 1.7.2025 og oppgavekorrigert vekst i frie inntekter 2026

Befolkningsendringer – har stor betydning for etterspørsel etter kommunale tjenester

Likeverdig tjenestetilbud – innbyggere i ulike aldersgrupper også det som har betydning i utgiftsutjevningen

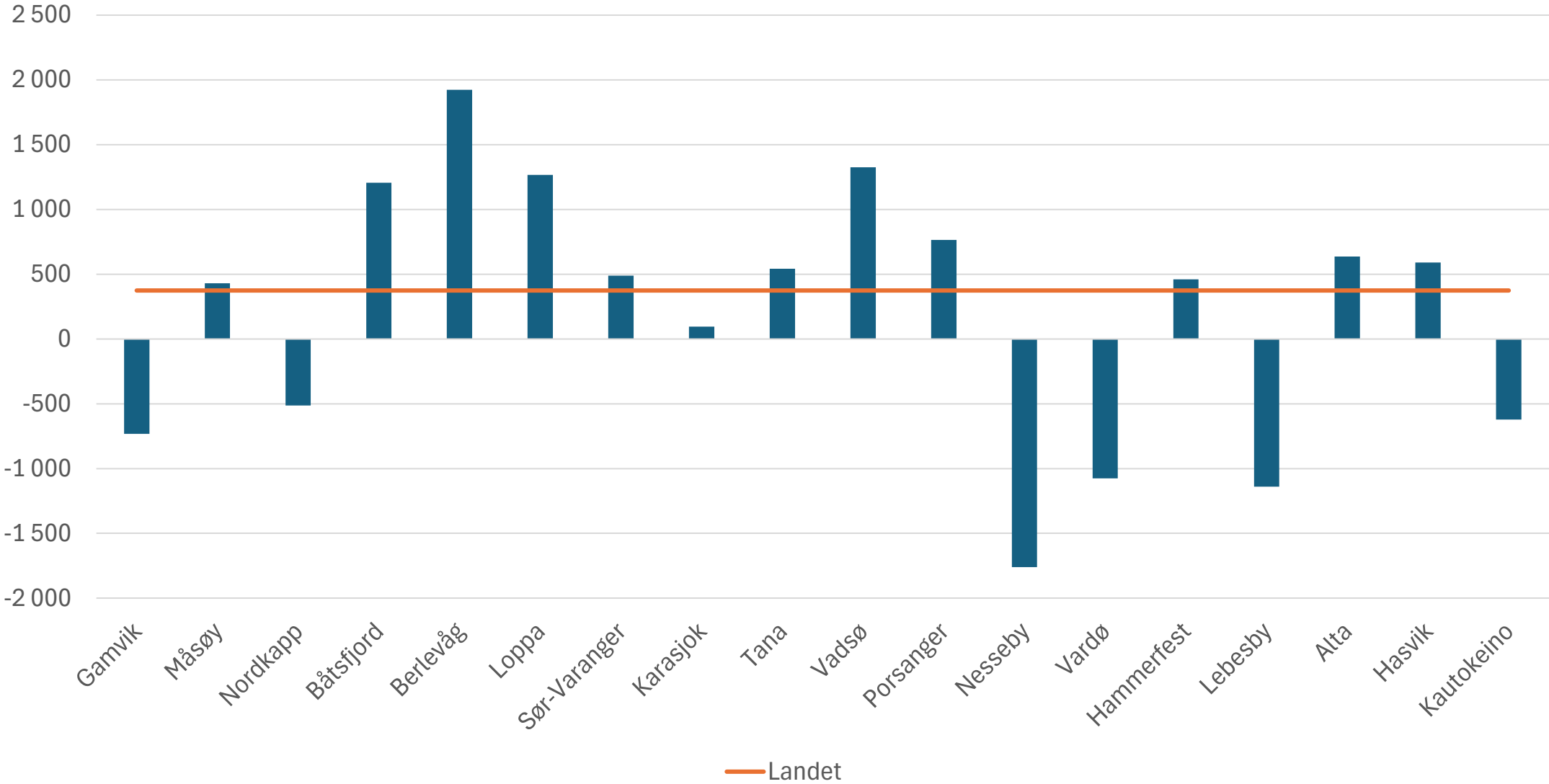
KOSTNADSNØKKEL 2026

Illustrasjon av hva kriteriet har av "verdi" per enhet

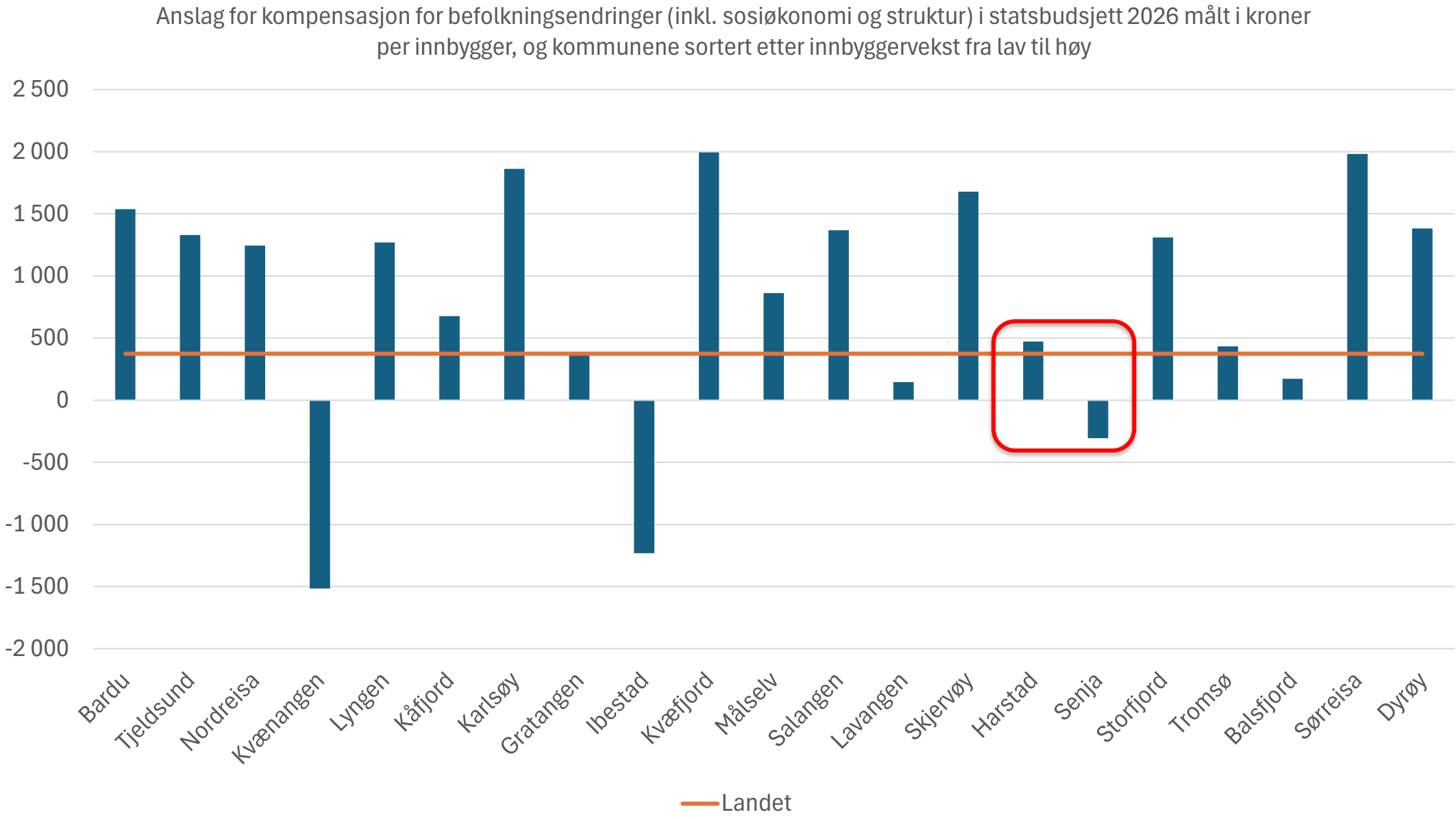
Kostnadsnøkkel	Kostnads- nøkkel 2026	Andel av UB (utgiftsbeovet) 1000 kr	Antall kriterium landet	Enhets- beløp kr
0 år	0,0024	1 063 168	54 425	19 535
1-5 år	0,1465	64 897 533	277 273	234 056
6-12 år	0,1631	72 251 111	432 357	167 110
13-15 år	0,0731	32 382 319	202 251	160 110
16-22 år	0,0227	10 055 795	471 220	21 340
23-24 år	0,0060	2 657 919	134 341	19 785
25-66 år	0,1260	55 816 309	3 085 267	18 091
67-79 år	0,0655	29 015 621	671 272	43 225
80-89 år	0,0628	27 819 557	233 017	119 389
over 90 år	0,0391	17 320 775	45 796	378 216
Basistillegg	0,0214	9 479 913	357,00	
Sone	0,0102	4 518 463	21 594 139	
Nabo	0,0102	4 518 463	9 986 939	
Landbrukskriterium	0,0018	797 376	1	
Innvandrere 6-15 år ekskl Skan	0,0080	3 543 893	58 713	60 360
Flyktninger uten integreringstilskudd	0,0156	6 910 591	180 302	38 328
Dødlighet	0,0438	19 402 812	42 981	
Lavinntekt	0,0157	6 954 889	268 045	25 947
Personer med lav utdanning	0,0147	6 511 903	1 126 051	5 783
Uføre 18-49 år	0,0092	4 075 476	129 635	31 438
Opphopningsindeks ny	0,0064	2 835 114	2 715	
Aleneboende 30 - 66 år	0,0216	9 568 510	540 297	17 710
Utviklingshemmede 16 år og ek	0,0210	9 302 718	21 202	438 766
Aleneboende 67 år og over	0,0517	22 902 406	314 008	72 936
Sysselsatte 25-54 år heltid	0,0259	11 473 352	1 463 103	7 842
Pasienter med diagnose innen rus og	0,0156	6 910 591	314 778	21 954
Sum	1,0000	442 986 576		

Stor variasjon mellom kommunene i Finnmark når det gjelder kompensasjon for befolkningsendringer i 2026

Anslag for kompensasjon for befolkningsendringer (inkl. sosiøkonomi og struktur) i statsbudsjett 2026 målt i kroner per innbygger, kommunene sorter etter befolkningsvekst fra lav til høy

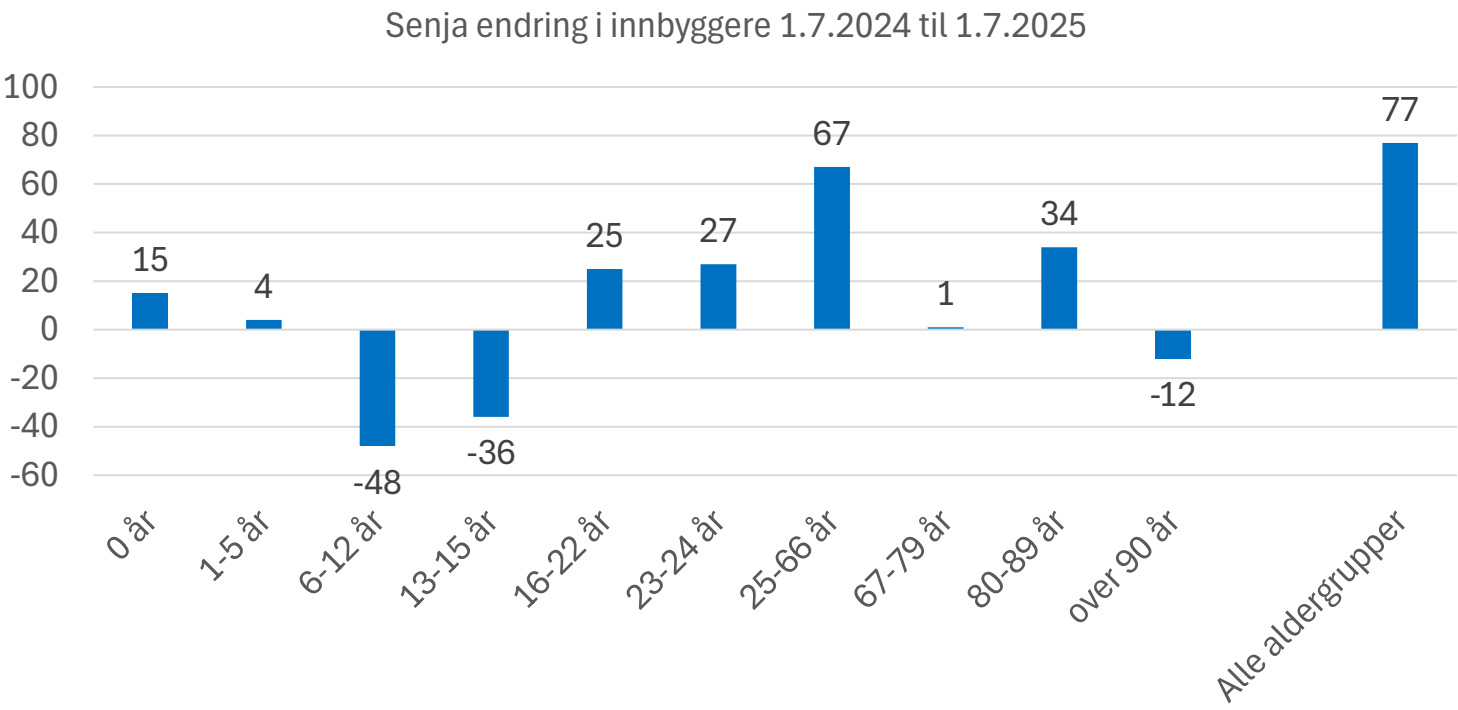
Også i Troms er det stor variasjon mellom kommunene når det gjelder kompensasjon for befolkningsendringer

Senja innbyggervekst på 0,5 prosent, men får likevel negativ demografikompensasjon

ANSLAG FOR ENDRING I FRIE INNEKTER SOM FØLGE AV BEROLKNINGSENDRINGER, INKL. ENDRINGER I SOSIOØKONOMISKE OG STRUKTURELLE KRITERIER

Anslag for demografikompensasjon 2026 på 2,1 mrd. kroner for landet (innarbeidet likt beløp per innbygger 1.7.2026 justert for utgiftsutjevning i inntektssystem 2025)	6 113
Endringer i kommunens befolkningssammensetning, samt endringer i kommunens sosioøkonomiske og strukturelle kriterier fra 2025 til 2026	-10 667
Anslag for endring i frie inntekter 2026 som følge av befolkningsendringer, inkl. endringer i sosioøkonomiske og strukturelle kriterier i inntektssystem 2026	-4 555

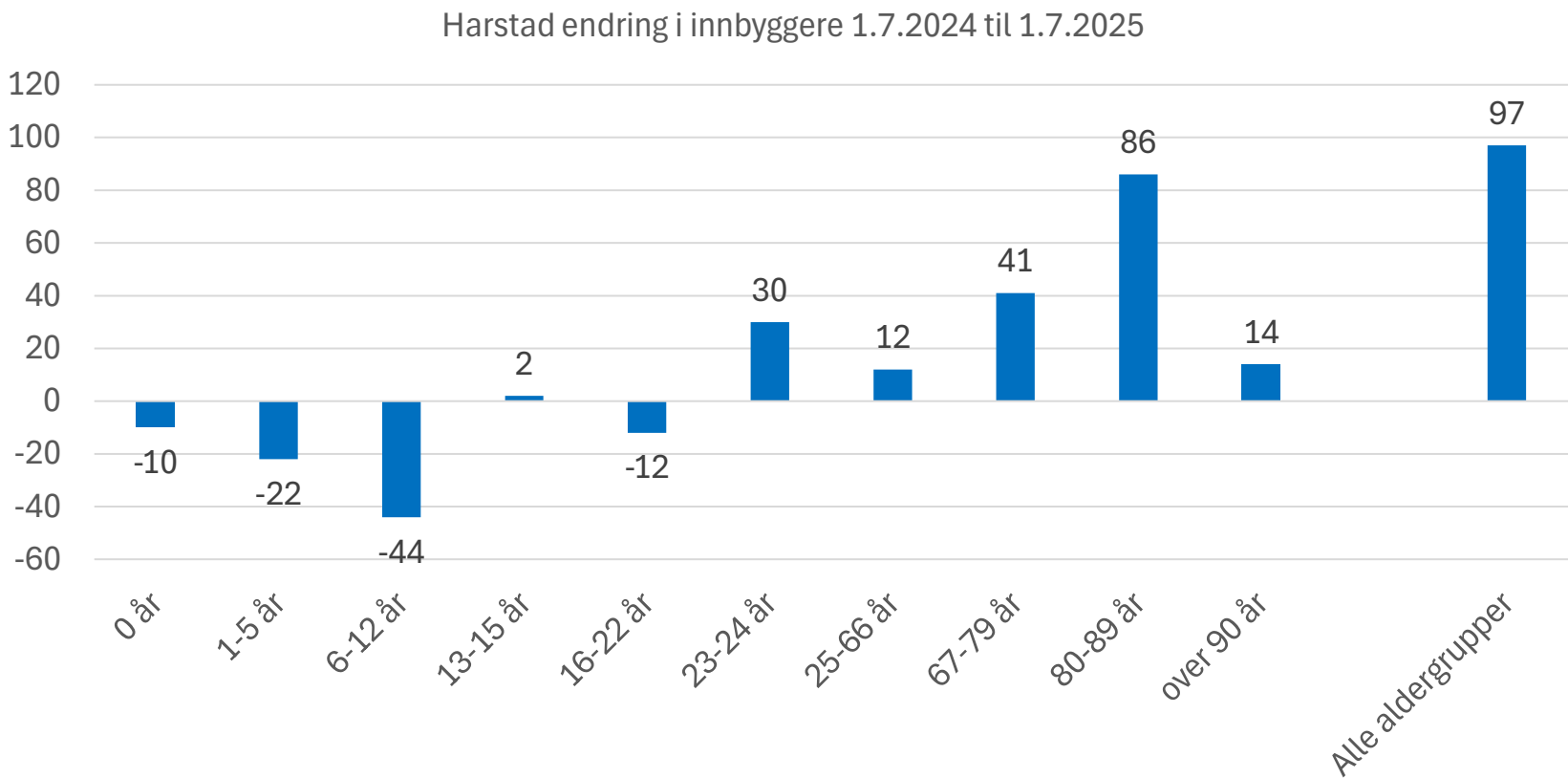
De sosioøkonomiske kriteriene bidrar til å redusere den negative demografikompensasjonen, bl.a flere med

- lavinntekt
- heltidssysselsatte
- aleneboende eldre
- pasienter med diagnose innen psykiatri og rus

Harstad har befolkningsvekst på 0,4 prosent, men får litt høyere demografikompensasjon enn landet

ANSLAG FOR ENDRING I FRIE INNEKTER SOM FØLGE AV BEFOLKNINGSENDINGER, INKL. ENDRINGER I SOSIOØKONOMISKE OG STRUKTURELLE KRITERIER

Anslag for demografikompensasjon 2026 på 2,1 mrd. kroner for landet (innarbeidet likt beløp per innbygger 1.7.2026 justert for utgiftsutjevning i inntektssystem 2025	9 348
Endringer i kommunens befolkningssammensetning, samt endringer i kommunens sosioøkonomiske og strukturelle kriterier fra 2025 til 2026	2 564
Anslag for endring i frie inntekter 2026 som følge av befolkningsendringer, inkl. endringer i sosioøkonomiske og strukturelle kriterier i inntektssystem 2026	11 912

De sosioøkonomiske kriteriene påvirker kompensasjonen i litt ulik retning

- Trekker opp:
- Flere med lavinntekt
 - Fler med diagnose utviklingshemming
 - Flere lønnstakere i heltidsstilling

- Trekker ned:
- Færre uføre
 - Færre personer med psykiatri og rus

Hovedbudskap fra KS-Behov for økte frie inntekter

- Gjennom økte frie inntekter:

Kommuner og fylkeskommuner kan tilpasse tjenestene til lokale behov og samtidig omstille tilbudet i takt med endringer i befolkningen.

- Nest-beste løsning:

Tilskuddsordninger som styrker omstillingsevnen, for eksempel helseteknologiordningen og midler til rekruttering og samhandling mellom kommuner og sykehus.

- Enkeltsaker vi har forventninger til:

- Kommunene må få fullfinansiert de økte utgiftene som følger av den nye ordningen for pensjon i private barnehager.
- Integreringstilskuddet bør prisjusteres slik at kommunene får dekket reelle kostnader.
- Det må kompenseres for helårseffekten av Stortingets vedtak om økt bemanning i SFO fra 1. august 2025.

KS budsjettundersøkelse

Kommuneøkonomien ved inngangen til 2026 med et skråblikk på kommunene i Troms og Finnmark

Rune Bye og Sigmund Engdal, økonomiforum i Troms og Finnmark 24. november 2025